

Tryb postępowania
rzeczników odpowiedzialności zawodowej i sądów dyscyplinarnych w
postępowaniu w sprawach dyscyplinarnych i odpowiedzialności zawodowej w
budownictwie.

Spis treści wg. numerów stron

I.	Przepisy ogólne -3
II.	Zadania i organizacja Rzeczników – 4
III.	Zadania i organizacja Sądów Dyscyplinarnych – 7
IV.	Postępowanie wyjaśniające zasady ogólne – 10
V.	Dowody zasady ogólne – 15
VI.	Dowody w postępowaniu w sprawach dyscyplinarnych – 17
VII.	Dowody w postępowaniu w sprawach odpowiedzialności zawodowej – 22
VIII.	Postępowanie wyjaśniające w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej – 25
IX.	Postępowanie wyjaśniające w sprawach odpowiedzialności zawodowej – 26
X.	Udział rzecznika w postępowaniu przed sądem – 26
XI.	Przepisy wspólne dla postępowania dyscyplinarnego i postępowania w sprawie odpowiedzialności zawodowej przed sądem dyscyplinarnym – 27
XII.	Postępowanie dyscyplinarne w I instancji – 34
XIII.	Postępowanie odwoławcze w sprawach dyscyplinarnych – 44
XIV.	Postępowanie przed Sądem Apelacyjnym – 45
XV.	Postępowanie w sprawach odpowiedzialności zawodowej w I instancji – 47
XVI.	Postępowanie odwoławcze w sprawach odpowiedzialności zawodowej – 57
XVII.	Postępowanie przed sądem administracyjnym- 60
XVIII.	Postępowania szczególne - 60

I. Przepisy ogólne

§ 1.

1. Rzecznicy odpowiedzialności zawodowej oraz sądy dyscyplinarne Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa przy rozpatrywaniu spraw związanych z obszarem ich kompetencji kierują się przede wszystkim przepisami ustaw i rozporządzeń wydanych na ich podstawie, a w razie braku regulacji w przepisach powszechnie obowiązujących powinni korzystać z przepisów niniejszej uchwały.
2. Niniejsza uchwała ma na celu ujednolicenie trybu postępowania rzeczników odpowiedzialności zawodowej oraz sądów dyscyplinarnych nie wkraczając jednak w obszar orzekania, w którym organy te są niezależne.
3. Wzory formularzy używanych w postępowaniu w sprawach dyscyplinarnych i odpowiedzialności zawodowej w budownictwie stanowią załącznik do niniejszej uchwały.
4. Ilekroć w niniejszej uchwale jest mowa o:
 - 1) „ustawie” - rozumie się przez to ustawę z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów,
 - 2) „Prawie budowlanym” – rozumie się przez to ustawę z dnia 7 lipca 1994 r.- Prawo budowlane,
 - 3) „rozporządzeniu” – rozumie się przez to rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 13 października 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania dyscyplinarnego w stosunku do członków samorządów zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów,
 - 4) „K.p.a.” – rozumie się przez to Kodeks postępowania administracyjnego,
 - 5) „rzeczniku” - rozumie się przez to okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej,
 - 6) „krajowym rzeczniku” - rozumie się przez to Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej,
 - 7) „okręgowym rzeczniku”- rozumie się przez to okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej,
 - 8) „sądzie dyscyplinarnym” lub „sądzie” - rozumie się przez to okręgowy sąd dyscyplinarny lub Krajowy Sąd Dyscyplinarny,
 - 9) „sądzie dyscyplinarnym I instancji” - rozumie się przez to okręgowy sąd dyscyplinarny, a także Krajowy Sąd Dyscyplinarny orzekający w I instancji,
 - 10) „sądzie dyscyplinarnym II instancji”- rozumie się przez to Krajowy Sąd Dyscyplinarny orzekający w II instancji,
 - 11) „okręgowym sądzie” - rozumie się przez to okręgowy sąd dyscyplinarny,
 - 12) „krajowym sądzie” - rozumie się przez to Krajowy Sąd Dyscyplinarny,
 - 13) „organie administracji” lub „organie” – rozumie się przez to okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej, Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, okręgowy sąd dyscyplinarny oraz Krajowy Sąd Dyscyplinarny,
 - 14) „pokrzywdzonym” - rozumie się przez to osobę fizyczną, prawną lub inną jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której dobro zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone działaniem lub zaniechaniem działania członka izby samorządu zawodowego inżynierów budownictwa,
 - 15) „biegłym” – rozumie się przez to osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej posiadającą wiedzę specjalną niezbędną do wyrażenia opinii,
 - 16) „obwinionym” - rozumie się przez to członka izby w stosunku do którego wszczęto postępowanie dyscyplinarne lub w sprawach odpowiedzialności zawodowej,

- 17) „odpowiedzialności zawodowej” – rozumie się przez to odpowiedzialność zawodową w budownictwie określoną przepisami Prawa budowlanego,
- 18) „odpowiedzialności dyscyplinarnej” – rozumie się przez to odpowiedzialność za zawinione naruszenie obowiązków polegających na przestrzeganiu przy wykonywaniu czynności zawodowych obowiązujących przepisów oraz zasad wiedzy technicznej, przestrzeganiu zasad etyki zawodowej, stosowaniu się do uchwał organów izby, regularnemu opłacaniu składek członkowskich z wyjątkiem czynów podlegających odpowiedzialności zawodowej, określonej w art. 95 ustawy - Prawo budowlane, oraz czynów podlegających odpowiedzialności porządkowej zgodnie z art. 108 Kodeksu pracy,
- 19) K.p.c. – rozumie się przez to Kodeks postępowania cywilnego,
- 20) K.p.k. - rozumie się przez to Kodeks postępowania karnego,
- 21) K.k. – rozumie się przez to Kodeks karny.

II. Zadania i organizacja rzeczników

§ 2.

Okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej wykonuje zadania określone w art. 26 ustawy a w szczególności:

- 1) prowadzi postępowania wyjaśniające oraz sprawuje funkcje oskarżyciela w sprawach z zakresu odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej członków okręgowej izby,
- 2) składa odwołania od orzeczeń okręgowego sądu dyscyplinarnego w sprawach, o których mowa w pkt 1, do krajowego sądu, a od orzeczeń krajowego sądu składa odwołania do właściwego sądu apelacyjnego w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej albo skargę do sądu administracyjnego - Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w zakresie odpowiedzialności zawodowej.

§ 3.

Krajowy rzecznik wykonuje zadania określone w art. 38 ustawy a w szczególności:

- 1) prowadzi postępowanie wyjaśniające oraz sprawuje funkcje oskarżyciela w sprawach z zakresu odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej członków organów okręgowych izb i Krajowej Izby,
- 2) składa odwołania od orzeczeń krajowego sądu w sprawach, o których mowa w pkt 1, do właściwego sądu apelacyjnego w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej lub odwołanie do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego bądź skargę do sądu administracyjnego – Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w zakresie odpowiedzialności zawodowej,
- 3) rozstrzyga spory o właściwość pomiędzy okręgowymi rzecznikami odpowiedzialności zawodowej.

§ 4.

Krajowy rzecznik sprawuje nadzór nad czynnościami rzeczników okręgowych.

§ 5.

Z tytułu sprawowanego nadzoru krajowy rzecznik, w szczególności:

- 1) kontroluje obciążenie i efektywność pracy rzeczników okręgowych,
- 2) może żądać relacji o przebiegu czynności w poszczególnych sprawach i w razie potrzeby wydawać zalecenia co do kierunków postępowania,
- 3) zapoznaje się z aktami prowadzonych postępowań,
- 4) sprawdza przygotowanie i poziom wystąpień rzeczników okręgowych przed sądem dyscyplinarnym,
- 5) dokonuje kontroli załatwianych spraw,
- 6) przeprowadza analizy prawidłowości realizacji zadań.

§ 6.

O wszczęciu postępowania w sprawach dużej wagi, ze względu na ich rodzaj, charakter i skutki, okręgowy rzecznik powinien informować krajowego rzecznika. Z własnej inicjatywy rzecznik powinien informować o sprawach zawiłych, zwłaszcza gdy sprawa wymaga konsultacji.

§ 7.

1. Sprawowanie nadzoru służbowego powinno odbywać się z poszanowaniem zasady samodzielności rzecznika.
2. Wykonywanie nadzoru służbowego polega przede wszystkim na osobistym zapoznaniu się rzecznika sprawującego nadzór z aktami sprawy w celu udzielenia konsultacji lub wytycznych.

§ 8.

Funkcje nadzorcze są realizowane także poprzez nadzór instancyjny oraz wizytacje i lustracje.

§ 9.

Rzecznik, wykonując samodzielnie czynności, jest odpowiedzialny za prawidłowość i terminowość tych czynności, a zwłaszcza za treść i formę postanowień, zarządzeń i innych pism procesowych oraz rzetelność ustnych sprawozdań i ścisłość informacji.

Rzecznik podpisuje sporządzone przez siebie pisma z zakresu zleconych mu czynności, jeżeli przepisy nie stanowią inaczej. Każde pismo sporządzone przez rzecznika powinno zawierać jego imię i nazwisko, numer sprawy, funkcję oraz datę.

§ 10.

Zapatrzywania prawne i wskazania krajowego rzecznika, co do dalszego postępowania, zawarte w treści decyzji podjętej w trybie instancyjnym, są wiążące dla okręgowego rzecznika.

§ 11.

Jeżeli po wydaniu polecenia a przed jego wykonaniem lub podczas wykonywania nastąpi istotna zmiana ustaleń faktycznych, uzasadniająca potrzebę wydania odmiennego polecenia,

okręgowy rzecznik wykonujący polecenie niezwłocznie informuje o tym krajowego rzecznika, a gdy nie jest to możliwe - wykonuje polecenie z uwzględnieniem powstałej zmiany lub odstępuje od wykonania, informując o tym natychmiast wydającego polecenie.

§ 12.

1. W razie potrzeby dokonania czynności w okręgu działania innego rzecznika, można zwrócić się do niego o udzielenie pomocy prawnej.
2. We wniosku o udzielenie pomocy prawnej należy określić czynności, jakie mają być dokonane, oraz wskazać okoliczności wymagające wyjaśnienia. Do wniosku powinny być dołączone niezbędne odpisy akt sprawy. Akta lub odpowiednią ich część przesyła się tylko w razie istotnej potrzeby, mając na uwadze, aby nie hamowało to toku postępowania.
3. Rzecznik wezwany do udzielenia pomocy prawnej powinien bezzwłocznie dokonać czynności, tak aby nie zachodziła konieczność ich powtarzania lub uzupełniania, a także z własnej inicjatywy wykonać inne niezbędne czynności.
4. Jeżeli zleconych czynności nie można wykonać w ciągu 14 dni, należy bezzwłocznie zawiadomić właściwego rzecznika o przyczynie zwłoki, z podaniem terminu wykonania czynności.

§ 13.

1. Zawiadomienie o odmowie lub częściowej odmowie uwzględnienia prośby, wniosku lub skargi należy wysłać zainteresowanemu bezzwłocznie, wraz z uzasadnieniem i pouczeniem o przysługujących mu uprawnieniach.
2. Jeżeli prośba, wniosek lub skarga pochodzi od osoby nie będącej w stanie dochodzić swych praw, rzecznik, gdy nie jest obowiązany do podjęcia działania z urzędu, powinien rozważyć możliwość udzielenia tej osobie informacji lub zainteresować właściwą instytucję potrzebą udzielenia takiej pomocy.

§ 14.

1. Rzecznicy pełnią dyżury w siedzibie izby w wyznaczonych dniach i godzinach celem przyjmowania interesantów.
2. Dni i godziny przyjęć interesantów podaje się do publicznej wiadomości przez ogłoszenie na tablicy informacyjnej w siedzibie izby.
3. Harmonogram dyżurów określa Rzecznik w stosunku do swoich zastępców.

§ 15.

1. Rzecznicy dokonują podziału czynności zastępców rzeczników, określając zakres i rodzaj wykonywanych przez nich zadań, z jednoczesnym wskazaniem czynności zastrzeżonych dla siebie oraz form i zakresu służbowego nadzoru wewnętrznego.
2. Przy podziale czynności należy w miarę możliwości uwzględnić indywidualne zainteresowania, kwalifikacje, uzdolnienia i doświadczenie zawodowe poszczególnych zastępców, a także przestrzegać zasady równomiernego obciążenia ich pracą.
3. Podziału czynności dokonuje się w formie pisemnej, treść pisma podaje się do wiadomości, czyniąc o tym stosowną adnotację z datą i podpisem zainteresowanych.

§ 16.

Rzecznik prowadzący postępowanie wyjaśniające jest odpowiedzialny za zgodny z prawem przebieg tego postępowania.

§ 17.

1. Zadania związane ze współpracą rzecznika z prasą wykonuje rzecznik lub wyznaczony zastępca rzecznika.
2. Wszyscy rzecznicy mają pieczęcie urzędowe z wizerunkiem orła i napisem określającym nazwę rzecznika, odpowiadające obowiązującym przepisom. Zasady używania pieczęci określają odrębne przepisy.
3. Rzecznicy posiadają legitymacje wydawane przez radę właściwej izby. Wzór legitymacji określa Rada Krajowa Izby.

III. Zadania i organizacja sądów dyscyplinarnych.

§ 18.

Okręgowy sąd wykonuje zadania określone w art. 25 ustawy, a w szczególności:

- 1) rozpatruje sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej członków okręgowej izby określonej w Prawie budowlanym,
- 2) rozpatruje sprawy dyscyplinarne członków okręgowej izby,
- 3) orzeka o zatarciu kary, o której mowa w art. 101 ust. 1 Prawa budowlanego.

§ 19.

Krajowy sąd wykonuje zadania określone w art. 37 ustawy, a w szczególności:

- 1) rozpatruje odwołania od orzeczeń okręgowych sądów,
- 2) rozpatruje jako sąd pierwszej instancji sprawy członków organów Krajowej Izby i okręgowych izb z zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej,
- 3) rozpatruje jako sąd pierwszej instancji sprawy członków organów Krajowej Izby i okręgowych izb z zakresu odpowiedzialności zawodowej,
- 4) rozpatruje spory o właściwość pomiędzy okręgowymi sądami dyscyplinarnymi.

§ 20.

Członkowie sądów dyscyplinarnych są niezawisli w zakresie orzekania i podlegają tylko przepisom prawa.

§ 21.

1. Przewodniczący sądu kieruje powierzonym mu sądem, pełni czynności administracji sądowej oraz sprawuje nadzór nad działalnością sądu.
2. Do obowiązków przewodniczącego krajowego sądu należą ponadto sprawy administracji i nadzoru nad okręgowymi sądami, z wyłączeniem spraw przekazanych do rozstrzygnięcia uchwałą krajowego sądu.

§ 22.

Do obowiązków przewodniczącego sądu w zakresie administracji należy, w szczególności:

- 1) usprawnianie organizacji i techniki pracy sądu,
- 2) dbałość o należyłą kulturę pracy i sprawność postępowania w sądzie,
- 3) szkolenie członków składu oraz pracowników obsługi,
- 4) terminowa sprawozdawczość.

§ 23.

Członkowie sądów dyscyplinarnych orzekają na podstawie swojego przekonania opartego na swobodnej ocenie całokształtu dowodów zebranych w toku postępowania, uwzględniając okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i niekorzyść obwinionego członka samorządu zawodowego.

§ 24.

Pisma kierowane do organów, instytucji lub osób w sprawie udzielenia informacji dotyczących stron oraz nadesłania dokumentów i przedmiotów podpisuje przewodniczący sądu lub wyznaczony członek.

§ 25.

Jeżeli wniosek o ukaranie/o wszczęcie postępowania wpłynął do sądu, który nie jest właściwy w sprawie, przewodniczący - przed nadaniem biegu temu wnioskowi - zarządza jego przekazanie do sądu właściwego.

§ 26.

1. Przewodniczący sądu kieruje całokształtem pracy w sądzie, mając na względzie poziom i sprawność postępowania sądowego, a w szczególności:

- 1) zaznajamia się z pismami wpływającymi do sądu i wydaje co do nich odpowiednie zarządzenia,
- 2) podejmuje decyzje o trybie rozpatrywania spraw,
- 3) rozdziela pracę między członków, przestrzegając właściwego ich obciążenia, wyznacza przewodniczącego posiedzenia, jeżeli sam nie przewodniczy posiedzeniu, a w miarę potrzeby wyznacza również sprawozdawcę oraz członków składu orzekającego,
- 4) układa plan posiedzeń i określa dni, na które przewodniczący posiedzeń mogą wyznaczać nowe terminy,
- 5) wyznacza terminy pierwszych posiedzeń w poszczególnych sprawach i wydaje wszelkie potrzebne zarządzenia, tak aby rozstrzygnięcie danej sprawy mogło nastąpić na pierwszym posiedzeniu,
- 6) zapewnia stronom możliwość przejrzenia akt sprawy w obecności członka sądu lub pracownika biura izby,
- 7) czuwa nad właściwym poziomem orzecznictwa, organizuje narady w celu omówienia zagadnień prawnych budzących wątpliwości, zagadnień, w których orzecznictwo jest niejednolite, oraz orzecznictwa Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, Sądu Apelacyjnego i sądu administracyjnego,
- 8) kontroluje celowość i zasadność odraczania i przerywania posiedzeń oraz czuwa nad biegiem spraw, w których postępowanie trwa zbyt długo,
- 9) kontroluje prawidłowość i terminowość wykonania orzeczeń,
- 10) kontroluje pracę biegłych, zwłaszcza w zakresie terminowego sporządzania opinii,

- 11) zarządza wypłatę należności świadkom, biegłym, tłumaczom i stronom oraz czuwa nad tym, aby zgłoszone przez te osoby żądania wynagrodzenia i zwrotu kosztów były niezwłocznie rozpoznane, a należności - w razie przyznania - wypłacone,
 - 12) czuwa nad terminowością sporządzania orzeczeń i uzasadnień,
 - 13) zapobiega powstawaniu zaległości, a w razie ich powstania - opracowuje plan ich usunięcia i kontroluje wykonanie tego planu,
 - 14) czuwa nad sprawnością, prawidłowością i terminowością pracy pracowników obsługi oraz dokładnością sporządzanych zestawień statystycznych, sprawdza przynajmniej raz w miesiącu księgi i stan prac co do prawidłowego prowadzenia biurowości oraz należytego biegu spraw i na podstawie wyników kontroli wydaje odpowiednie zarządzenia.
2. Przewodniczący okręgowego sądu czuwa nad sprawnym tokiem postępowania odwoławczego, aż do przedstawienia akt sprawy krajowemu sądowi. Po zwrocie akt zaznajamia się z orzeczeniami krajowego sądu i zarządza, aby z orzeczeniami tymi zaznajomili się członkowie, którzy wydali zaskarżone orzeczenia, a w razie gdy orzeczenie dotyczy istotnego zagadnienia prawnego lub zagadnienia prawnego, w którym orzecznictwo było niejednolite - wszyscy członkowie sądu.

§ 27.

W razie nieprzybycia członka na posiedzenie, przewodniczący sądu, na wniosek przewodniczącego składu orzekającego, kierując się względami celowości, albo odwołuje posiedzenie w sprawie, albo uzupełnia skład orzekający. W razie nieobecności przewodniczącego sądu rozstrzygnięcia te podejmuje przewodniczący składu.

§ 28.

Do obowiązków przewodniczącego składu orzekającego należy, w szczególności:

- 1) wydawanie zarządzeń w związku z przygotowaniem posiedzenia i zarządzeń w toku postępowania,
- 2) zapewnienie członkom składu orzekającego możliwości zaznajomienia się z aktami sprawy,
- 3) wyznaczanie kolejnych posiedzeń i terminów rozpraw,
- 4) dbałość o punktualne rozpoczęcie posiedzenia,
- 5) czuwanie, aby rozstrzygnięte zostały wnioski stron złożone na posiedzeniu,
- 6) spowodowanie, aby protokół został podpisany bezpośrednio po zakończeniu posiedzenia, a w wyjątkowych wypadkach - najpóźniej w ciągu trzech dni po zakończeniu posiedzenia,
- 7) sprawdzanie, czy sprawa otrzymała prawidłowy bieg oraz czy wydane zarządzenia są terminowo i należyście wykonywane,
- 8) informowanie uczestników postępowania o ich prawach i obowiązkach procesowych.

§ 29.

1. Okręgowy sąd dyscyplinarny orzeka w składzie trzyosobowym.
2. Krajowy sąd orzeka w składzie trzyosobowym jako sąd pierwszej instancji i pięcioosobowym jako sąd odwoławczy.
3. W razie ponownego rozpatrzenia sprawy, do składu orzekającego nie mogą być wyznaczeni członkowie sądu, którzy poprzednio brali udział w sprawie.

§ 30.

1. Zadania związane ze współpracą sądu z prasą wykonuje przewodniczący sądu lub wyznaczony członek sądu.
2. Wszystkie sądy mają pieczęcie urzędowe z wizerunkiem orła i napisem określającym nazwę sądu, odpowiadające obowiązującym przepisom. Zasady używania pieczęci określają odrębne przepisy.
3. Członkowie sądu posiadają legitymacje wydawane przez radę właściwej izby. Wzór legitymacji określa Krajowa Rada Izby.

§ 31.

1. Osobom zgłaszającym się w sądzie członkowie sądu i pracownicy biura powinni w miarę potrzeby udzielać informacji o obowiązujących przepisach prawa, w szczególności z zakresu postępowania.
2. Od osób zgłaszających się można żądać złożenia pisma, gdy wynika to z obowiązujących przepisów.
3. Pracownicy obsługi sądu przyjmują interesantów przez czas urzędowania, a raz w tygodniu dodatkowo po południu, z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i zwyczajów.
4. Przewodniczący sądów ustalają godziny przyjęć własnych oraz godziny przyjęć pozostałych członków sądów.
5. Zasady biurowości (instrukcję kancelaryjną) określają odrębne przepisy.

IV. Postępowanie wyjaśniające zasady ogólne.

§ 32.

1. Postępowanie wyjaśniające prowadzą rzecznicy wykonujący swoje zadania na podstawie ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów i innych ustaw oraz przepisów wydanych na ich podstawie.
2. Po otrzymaniu informacji o czynie powodującym odpowiedzialność w sprawach dyscyplinarnych lub zawodowych rzecznik dokonuje wstępnej oceny polegającej na sprawdzeniu swojej właściwości miejscowej, rzeczowej i funkcjonalnej w sprawie oraz określa tryb w którym sprawa powinna być rozpatrywana. Ponadto rzecznik może wyznaczyć zastępcę rzecznika prowadzącego sprawę oraz zleca jej rejestrację przez sekretariat biura izby.
3. Rzecznik wszczyna postępowanie wyjaśniające :
 - 1) w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej z urzędu, na wniosek okręgowej rady izby lub krajowego rzecznika. Działanie z urzędu może być spowodowane wnioskiem, skargą, informacją uzyskaną od osób trzecich,
 - 2) w sprawach odpowiedzialności zawodowej z urzędu lub na wniosek organu nadzoru budowlanego właściwego dla miejsca popełnienia czynu lub stwierdzającego popełnienie czynu. Działanie z urzędu może być spowodowane wnioskiem, skargą, informacją uzyskaną od osób trzecich.
4. Rzecznik jest właściwy miejscowo w sprawach czynów popełnionych na terenie działania izby. Jeżeli nie można ustalić miejsca popełnienia czynu właściwy jest rzecznik izby której członkiem jest obwiniony.

5. Jeżeli obwiniony został członkiem innej okręgowej izby po wszczęciu przeciw niemu postępowania wyjaśniającego, właściwy do prowadzenia sprawy jest rzecznik izby, w której wszczęto postępowanie.
6. Jeżeli w sprawie występuje dwóch lub więcej członków izby, których dotyczy postępowanie wyjaśniające, bądź członkowi izby zarzuca się popełnienie dwóch lub więcej czynów, postępowanie przeprowadza się łącznie, chyba że jest to niemożliwe lub w znacznym stopniu utrudnione.
7. Jeżeli czyny objęte łącznym rozpoznaniem popełniło dwóch lub więcej obwinionych, którzy podlegają odpowiedzialności przed okręgowym sądem dyscyplinarnym i krajowym sądem, właściwy do prowadzenia postępowania wyjaśniającego jest krajowy rzecznik.

§ 33.

Jeżeli w sprawie wszczęto postępowanie wyjaśniające, prowadzi się je w stosunku do wszystkich czynów ujawnionych w jego przebiegu.

§ 34.

Jednym postępowaniem wyjaśniającym powinno się obejmować wszystkie czyny pozostające w związku podmiotowym lub przedmiotowym z czynem stanowiącym podstawę jego wszczęcia.

§ 35.

Przy łączeniu spraw należy kierować się zasadą, że później wszczęte postępowanie dołącza się do wcześniej wszczętego.

§ 36.

Rzecznik, który wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie o czyn popełniony w okręgach kilku izb, prowadzi je do zakończenia, chyba że przekazanie sprawy innemu rzecznikowi, także właściwemu miejscowo, będzie miało istotny wpływ na przebieg i wyniki postępowania.

§ 37.

1. Rzecznik, który został zawiadomiony o czynie, co do którego nie jest właściwy, jest obowiązany niezwłocznie przekazać sprawę według właściwości.
2. W razie sporu o właściwość krajowy rzecznik wyznacza rzecznika właściwego do prowadzenia postępowania.

§ 38.

1. Wszczęcie postępowania wyjaśniającego nie wymaga wydania postanowienia.
2. Rzecznik przyjmując zgłoszone ustnie zawiadomienie o czynie sporządza protokół.
3. Rzecznik jest obowiązany niezwłocznie nadać bieg sprawie.
4. Czynności nadające bieg sprawie, mogą polegać w szczególności na:
 - 1) osobistym przyjęciu przez rzecznika od pokrzywdzonego do protokołu zawiadomienia o czynie,
 - 2) zażądaniu przedstawienia dodatkowych dokumentów albo wyjaśnień niezbędnych dla prawidłowej oceny zdarzenia, którego dotyczy zawiadomienie,

- 3) zażądaniu przeprowadzenia kontroli w określonym zakresie,
- 4) przyjęciu uzupełniających informacji od pokrzywdzonego lub od organu,
- 5) zażądaniu nadesłania dokumentacji.

§ 39.

Przed wszczęciem postępowania bada się z urzędu, czy nie zachodzą okoliczności wyłączające postępowanie określone w art. 51 ust. 1 i 2 ustawy, art. 17 § 1 K.p.k., art. 105 K.p.a. oraz art. 100 Prawa budowlanego polegające na tym, że:

- 1) w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej:
 - a) czyn podlega odpowiedzialności zawodowej,
 - b) czyn podlega odpowiedzialności porządkowej zgodnie z przepisami Kodeksu pracy,
 - c) czynu nie popełniono albo brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia,
 - d) czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego albo ustawa stanowi, że sprawca nie popełnia przewinienia,
 - e) społeczna szkodliwość czynu jest znikoma,
 - f) ustawa stanowi, że sprawca nie podlega karze,
 - g) obwiniony zmarł i osoba uprawniona, w terminie 2 miesięcy od dnia zgonu, nie zażądała kontynuowania postępowania dyscyplinarnego ,
 - h) nastąpiło przedawnienie karalności,
 - i) postępowanie dyscyplinarne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone albo wcześniej wszczęte toczy się,
 - j) sprawca nie podlega orzecznictwu sądów dyscyplinarnych,
 - k) brak skargi uprawnionego oskarżyciela,
 - l) brak wymaganego zezwolenia na ściganie lub wniosku o ściganie pochodzącego od osoby uprawnionej, chyba że ustawa stanowi inaczej,
 - m) zachodzi inna okoliczność wyłączająca ściganie,
 - n) upłynęło 3 miesiące od dnia powzięcia przez okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub krajowego rzecznika wiadomości o popełnieniu przewinienia,
 - o) od chwili popełnienia przewinienia upłynęły 3 lata.
- 2) w sprawach odpowiedzialności zawodowej:
 - a) upłynęły 3 lata od dnia zakończenia robót budowlanych albo zawiadomienia o zakończeniu budowy lub wydania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektu budowlanego, albo
 - b) upłynęło 6 miesięcy od dnia powzięcia przez organy nadzoru budowlanego wiadomości o popełnieniu czynu, powodującego tę odpowiedzialność, jednak nie więcej niż w lit. a), albo
 - c) postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe.

§ 40.

1. W sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej, w wypadku gdy czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne następuje dopiero z upływem karalności przestępstwa. Karalność przestępstwa zgodnie z art. 101 K.k. ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło lat:
 - 1) 30 - gdy czyn stanowi zbrodnię zabójstwa,
 - 2) 20 - gdy czyn stanowi inną zbrodnię,

- 3) 10 - gdy czyn stanowi występki zagrożony karą pozbawienia wolności przekraczającą 3 lata,
- 4) 5 - gdy czyn jest zagrożony karą pozbawienia wolności nie przekraczającą 3 lat,
- 5) 3 - gdy czyn jest zagrożony karą ograniczenia wolności lub grzywną.
2. Karalność przestępstwa ściganego z oskarżenia prywatnego ustaje z upływem roku od czasu, gdy pokrzywdzony dowiedział się o osobie sprawcy przestępstwa, nie później jednak niż z upływem 3 lat od czasu jego popełnienia.
3. Jeżeli w okresach w/w wszczęto postępowanie przeciwko osobie, karalność popełnionego przez nią przestępstwa ustaje z upływem 5 lat od zakończenia tego okresu.
4. Przedawnienie przerywa każda czynność okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej.
5. Przedawnienie nie biegnie, jeżeli przepis ustawy nie pozwala na wszczęcie lub dalsze prowadzenie postępowania; nie dotyczy to jednak braku wniosku albo oskarżenia prywatnego. Zaś przedawnienie w stosunku do niektórych przestępstw biegnie od chwili uczynienia zadość obowiązкови albo od chwili, w której na sprawcy obowiązek przestał ciążyć
6. Nie przedawniają się zbrodnie przeciwko pokojowi, ludzkości i przestępstwa wojenne a także umyślne przestępstwa: zabójstwa, ciężkiego uszkodzenia ciała, ciężkiego uszczerbku na zdrowiu lub pozbawienia wolności łączonego ze szczególnym udręczeniem, popełnionego przez funkcjonariusza publicznego w związku z pełnieniem obowiązków służbowych.
7. Wszczęcie postępowania wyjaśniającego nie przerywa biegu przedawnienia. Bieg przedawnienia przerywa dopiero wszczęcie postępowania przed sądem dyscyplinarnym polegające na wniesieniu przez rzecznika wniosku o wszczęcie postępowania.

§ 41.

1. W przypadku stwierdzenia okoliczności, o których mowa w § 39 pkt 1, rzecznik wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania, które doręcza wraz z uzasadnieniem pokrzywdzonemu i członkowi izby samorządu zawodowego, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające.
2. Jeżeli okoliczności, o których mowa w § 39 pkt 1, wystąpią w toku postępowania wyjaśniającego, rzecznik odpowiedzialności zawodowej wydaje postanowienie o umorzeniu wszczętego postępowania, które doręcza wraz z uzasadnieniem pokrzywdzonemu i członkowi izby samorządu zawodowego, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające.
3. W uzasadnieniu postanowienia o umorzeniu postępowania wyjaśniającego należy wymienić osoby, przeciwko którym toczyło się postępowanie, oraz zarzuty albo zdarzenia będące jego przedmiotem, zwięźle przedstawić czynności, jakich dokonano, i poczynione ustalenia, ocenić zebrane dowody oraz wskazać powody faktyczne i prawne, które zadecydowały o umorzeniu i przyjętej podstawie tego umorzenia.
4. Na postanowienia, o których mowa w ust. 1 i 2, pokrzywdzonemu przysługuje, w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia, zażalenie do krajowego rzecznika, a jeżeli postanowienia te wydał krajowy rzecznik - do krajowego sądu.
5. Zażalenie wraz z odpisami dla stron wnosi się za pośrednictwem rzecznika, który wydał zaskarżone postanowienie.
6. Odpowiednio krajowy rzecznik lub krajowy sąd pozostawia zażalenie bez rozpoznania, jeżeli zostało ono wniesione po terminie, jest niedopuszczalne albo pomimo wezwania nie usunięto w nim braków formalnych w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 7 dni.

7. Jeżeli zażalenie odpowiada warunkom formalnym, odpowiednio krajowy rzecznik lub krajowy sąd wszczyna postępowanie odwoławcze, zarządza doręczenie stronie przeciwnej, obrońcy albo pełnomocnikowi odpisu zażalenia wraz z uzasadnieniem.
8. Cofnięcie zażalenia przed jego rozpoznaniem wiąże odpowiednio krajowego rzecznika lub krajowy sąd. Nie zaskarżone postanowienia stają się ostateczne z mocy prawa.
9. Po rozpoznaniu zażalenia odpowiednio krajowy rzecznik lub krajowy sąd:
 - 1) utrzymuje w mocy albo uchyla zaskarżone postanowienie w całości albo części i orzeka co do istoty;
 - 2) uchyla zaskarżone postanowienie w całości albo części i przekazuje sprawę okręgowemu rzecznikowi do ponownego rozpatrzenia;
 - 3) uchyla zaskarżone postanowienie w całości albo części i umarza postępowanie w odpowiednim zakresie.
10. Postanowienie, o którym mowa w ust. 9 nie podlega zaskarżeniu.

§ 42.

1. W przypadku stwierdzenia okoliczności, o których mowa w § 39 pkt 2, rzecznik wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, którą doręcza wraz z uzasadnieniem członkowi izby samorządu zawodowego którego dotyczy postępowanie wyjaśniające.
2. Jeżeli okoliczności, o których mowa w § 39 pkt 2, wystąpią w toku postępowania wyjaśniającego stosuje się przepis ust.1.
3. W uzasadnieniu decyzji o umorzeniu postępowania wyjaśniającego należy wymienić osoby, przeciwko którym toczyło się postępowanie, oraz zarzuty albo zdarzenia będące jego przedmiotem, zwięźle przedstawić czynności, jakich dokonano, i poczynione ustalenia, ocenić zebrane dowody oraz wskazać powody faktyczne i prawne, które zadecydowały o umorzeniu i przyjętej podstawie tego umorzenia.
4. Na decyzje, o których mowa w ust. 1 i 2 członkowi izby samorządu zawodowego którego dotyczy postępowanie wyjaśniające przysługuje, w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia, odwołanie do krajowego rzecznika, a jeżeli decyzje te wydał krajowy rzecznik odwołanie do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego (art. 88a pkt 1 lit.b Prawa budowlanego).
5. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem rzecznika, który wydał zaskarżoną decyzję.
6. Organ odwoławczy stwierdza w drodze postanowienia niedopuszczalność odwołania oraz uchybienie terminu do wniesienia odwołania. Postanowienie w tej sprawie jest ostateczne.
7. Jeżeli odwołanie odpowiada warunkom formalnym, krajowy rzecznik wszczyna postępowanie odwoławcze.
8. Krajowy rzecznik może przeprowadzić na żądanie strony lub z urzędu dodatkowe postępowanie w celu uzupełnienia dowodów i materiałów w sprawie albo zlecić przeprowadzenie tego postępowania rzecznikowi, który wydał decyzję.
9. Strona może cofnąć odwołanie przed wydaniem decyzji przez organ odwoławczy. Rzecznik krajowy nie uwzględni jednak cofnięcia odwołania, jeżeli prowadziłoby to do utrzymania w mocy decyzji naruszającej prawo lub interes społeczny.
10. Po rozpoznaniu odwołania krajowy rzecznik wydaje decyzję, w której:
 - 1) utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję,
 - 2) uchyla zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy bądź uchylając tę decyzję - umarza postępowanie pierwszej instancji,
 - 3) umarza postępowanie odwoławcze,
 - 4) może uchylić zaskarżoną decyzję w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji, gdy rozstrzygnięcie sprawy wymaga uprzedniego przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w całości lub w znacznej

części. Przekazując sprawę krajowy rzecznik może wskazać, jakie okoliczności należy wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy.

11. Decyzja, o której mowa w ust. 10 jest ostateczna.

§ 43.

1. Bezzwłocznie po wszczęciu postępowania sporządza się - w miarę potrzeby - plan postępowania, zwłaszcza w sprawach zawiłych i o poważne czyny. Plan należy aktualizować stosownie do ujawnionych nowych okoliczności.
2. Plan powinien zawierać wykaz i kolejność dowodów przewidywanych do przeprowadzenia oraz terminy niezbędne do ich przeprowadzenia.
3. Plany przechowuje się w aktach podręcznych sprawy.

V. Dowody zasady ogólne

§ 44.

W toku postępowania dowodowego można, w szczególności:

- 1) przesłuchiwać strony,
- 2) przesłuchiwać świadków,
- 3) powoływać biegłych,
- 4) prowadzić oględziny,
- 5) gromadzić dokumenty.

§ 45.

1. Przesłuchania świadków i biegłych w postępowaniu w sprawach dyscyplinarnych przeprowadza się w trybie określonym przepisami Kodeksu postępowania karnego.
2. Dowody w postępowaniu w sprawach odpowiedzialności zawodowej przeprowadza się w trybie określonym przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 46.

Przed przesłuchaniem sprawdza się dane osobowe przesłuchiwanego na podstawie dowodu osobistego lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość, czyniąc o tym stosowną wzmiankę w protokole przesłuchania. Brak dowodu tożsamości należy również odnotować w protokole.

§ 47.

1. Przed pierwszym przesłuchaniem należy pouczyć pokrzywdzonego o przysługujących mu uprawnieniach oraz ciążących na nim obowiązkach i konsekwencjach ich niedopełnienia. Pouczenie należy wręczyć pokrzywdzonemu na piśmie. Kopię pouczenia, podpisaną przez pokrzywdzonego, włącza się do akt sprawy.
2. Obwinionemu należy udzielić pouczenia o prawie odmowy wyjaśnień, podpisaną zaś kopię pouczenia włączyć do akt sprawy.
3. Obwinionego należy w miarę potrzeby pouczyć także o innych uprawnieniach i obowiązkach, w tym o możliwości złożenia wyjaśnień na piśmie. O zakresie udzielonych

pouczeń zamieszcza się stosowną wzmiankę w początkowej części protokołu przesłuchania obwinionego.

4. Odmowę zgody na złożenie przez obwinionego wyjaśnień na piśmie przesłuchujący odnotowuje, wraz z podaniem powodów odmowy, w protokole przesłuchania obwinionego.

§ 48.

W protokole przesłuchania, zachowując możliwą dokładność, należy przyjąć jako formę gramatyczną relacji przesłuchiwanego osobę pierwszą czasu przeszłego i zamieszczać charakterystyczne określenia lub zwroty użyte przez osobę przesłuchiwaną oraz wzmianki dotyczące szczególnego zachowania się tej osoby. Każdą stronę protokołu przesłuchania podpisują wszystkie osoby biorące udział w czynności.

§ 49.

1. Utrwalenie przebiegu czynności protokołowanej także za pomocą urządzenia rejestrującego obraz lub dźwięk musi następować równocześnie z protokołowaniem czynności.
2. W protokole czynności wymienionej w ust. 1 należy określić rodzaj aparatury, jaką się posługiwano, oraz podać imiona, nazwiska i adresy osób ją obsługujących oraz ich stanowiska służbowe, a nadto zamieścić informację o uprzedzeniu, osoby przesłuchiwanej o rejestracji składanych wyjaśnień.

§ 50.

Bieglego należy powoływać bezzwłocznie po zebraniu materiału dowodowego potrzebnego do wydania opinii.

§ 51.

1. Nie należy powoływać w charakterze biegłego osoby, która przeprowadzała w danej sprawie kontrolę albo która jest zatrudniona w pokrzywdzonej instytucji bądź w instytucji z nią związanej.
2. Nie należy powoływać jako biegłych w tej samej sprawie osób najbliższych między sobą bądź pozostających w innym stosunku, który mógłby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do ich bezstronności.

§ 52.

Po otrzymaniu opinii należy bezzwłocznie zapoznać się z opinią i w miarę potrzeby zlecić jej uzupełnienie.

VI. Dowody w postępowaniu w sprawach dyscyplinarnych.

Zasady ogólne

§ 53.

Dowody przeprowadza się na wniosek stron albo z urzędu, przy czym fakty powszechnie znane nie wymagają dowodu. To samo dotyczy faktów znanych z urzędu, należy jednak zwrócić na nie uwagę stron. Nie wyłącza to dowodu przeciwnego.

§ 54.

We wniosku dowodowym należy podać oznaczenie dowodu oraz okoliczności, które mają być udowodnione. Można także określić sposób przeprowadzenia dowodu. Wniosek dowodowy może zmierzać do wykrycia lub oceny właściwego dowodu.

§ 55.

Oddala się wniosek dowodowy, jeżeli:

- 1) przeprowadzenie dowodu jest niedopuszczalne (istnieje zakaz przeprowadzania określonego dowodu np. 178 i 196 K.p.k.),
- 2) okoliczność, która ma być udowodniona, nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy albo jest już udowodniona zgodnie z twierdzeniem wnioskodawcy,
- 3) dowód jest nieprzydatny do stwierdzenia danej okoliczności,
- 4) dowodu nie da się przeprowadzić.

§ 56

Nie można jednak oddalić wniosku dowodowego na tej podstawie, że dotychczasowe dowody wykazały przeciwieństwo tego, co wnioskodawca zamierza udowodnić (art. 170 § 1 i 2 K.p.k.). Oddalenie wniosku dowodowego następuje w formie postanowienia. Oddalenie wniosku dowodowego nie stoi na przeszkodzie późniejszemu dopuszczeniu dowodu, chociażby nie ujawniły się nowe okoliczności.

§ 57.

Osobie przesłuchiwanej należy umożliwić swobodne wypowiedzenie się w granicach określonych celem danej czynności, a dopiero następnie można zadawać pytania zmierzające do uzupełnienia, wyjaśnienia lub kontroli wypowiedzi. Prawo zadawania pytań mają prócz organu przesłuchującego strony, obrońcy, pełnomocnicy oraz biegli. Pytania zadaje się osobie przesłuchiwanej bezpośrednio, chyba że organ przesłuchujący zarządzi inaczej. Nie wolno zadawać pytań sugerujących osobie przesłuchiwanej treść odpowiedzi.

§ 58.

Niedopuszczalne jest:

- 1) wpływanie na wypowiedzi przesłuchiwanej osoby za pomocą przymusu lub groźby bezprawnej,

- 2) stosowanie hipnozy albo środków chemicznych lub technicznych, wpływających na procesy psychiczne przesłuchiwanej osoby albo mających na celu kontrolę nieświadomych reakcji jej organizmu w związku z przesłuchaniem.

§ 59.

Organ przesłuchujący uchyla pytania niedopuszczalne, jak również pytania nieistotne. Wyjaśnienia, zeznania oraz oświadczenia złożone w warunkach wyłączających swobodę wypowiedzi lub uzyskane wbrew zakazom nie mogą stanowić dowodu.

§ 60.

Osoby przesłuchiwane mogą być konfrontowane w celu wyjaśnienia sprzeczności.

§ 61.

Dowodu z wyjaśnień obwinionego lub z zeznań świadka nie wolno zastępować treścią pism, zapisków lub notatek urzędowych.

Wyjaśnienia obwinionego

§ 62.

Członkowi izby samorządu zawodowego, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, oraz obwinionemu przysługuje prawo odmowy złożenia wyjaśnień. Pokrzywdzony w toku postępowania jest uprawniony do zgłoszenia wniosków dowodowych i wglądu do akt sprawy.

§ 63.

Obwiniony ma prawo składać wyjaśnienia; może jednak bez podania powodów odmówić odpowiedzi na poszczególne pytania lub odmówić składania wyjaśnień. O prawie tym należy go pouczyć. Obecny przy czynnościach dowodowych obwiniony ma prawo składać wyjaśnienia co do każdego dowodu.

§ 64.

W postępowaniu wyjaśniającym obwinionemu należy, na jego żądanie lub jego obrońcy, umożliwić w toku przesłuchania złożenie wyjaśnień na piśmie. Przesłuchujący podejmie w tym wypadku środki zapobiegające porozumieniu się obwinionego z innymi osobami w czasie spisywania wyjaśnień. Przesłuchujący może z ważnych powodów odmówić zgody na złożenie przez obwinionego wyjaśnień na piśmie. Na rozprawie sąd może wyjątkowo zezwolić obwinionemu na złożenie wyjaśnień na piśmie. Pisemne wyjaśnienia, podpisane przez niego, z zaznaczeniem daty ich złożenia, stanowią załącznik do protokołu. Wyjaśnienia, złożone w tej formie na rozprawie głównej, odczytuje się.

Świadkowie

§ 65.

Każda osoba wezwana w charakterze świadka ma obowiązek stawić się i złożyć zeznania. Świadka, który nie może się stawić na wezwanie z powodu choroby, kalectwa lub innej nie dającej się pokonać przeszkody, można przesłuchać w miejscu jego pobytu.

§ 66.

Nie wolno przesłuchiwać jako świadków:

- 1) obrońcy co do faktów, o których dowiedział się udzielając porady prawnej lub prowadząc sprawę,
- 2) duchownego co do faktów, o których dowiedział się przy spowiedzi.

§ 67.

Osoby obowiązane do zachowania tajemnicy państwowej mogą być przesłuchane co do okoliczności, na które rozciąga się ten obowiązek, tylko po zwolnieniu tych osób od obowiązku zachowania tajemnicy przez uprawniony organ przełożony. Zwolnienia wolno odmówić tylko wtedy, gdyby złożenie zeznania wyrządzić mogło poważną szkodę państwu.. Sąd lub rzecznik może zwrócić się do właściwego naczelnego organu administracji rządowej o zwolnienie świadka od obowiązku zachowania tajemnicy.

§ 68.

Osoba najbliższa dla obwinionego może odmówić zeznań. Prawo odmowy zeznań trwa mimo ustania małżeństwa lub przysposobienia. Prawo odmowy zeznań przysługuje także świadkowi, który w innej toczącej się sprawie jest oskarżony lub obwiniony o współudział w czynie objętym postępowaniem.

§ 69.

Świadek może uchylić się od odpowiedzi na pytanie, jeżeli udzielenie odpowiedzi mogłoby narazić jego lub osobę dla niego najbliższą na odpowiedzialność za przestępstwo, przestępstwo skarbowe, wykroczenie lub wykroczenie skarbowe. Świadek może żądać, aby przesłuchano go na rozprawie z wyłączeniem jawności, jeżeli treść zeznań mogłaby narazić na hańbę jego lub osobę dla niego najbliższą.

§ 70.

Można zwolnić od złożenia zeznania lub odpowiedzi na pytania osobę pozostającą z oskarżonym w szczególnie bliskim stosunku osobistym, jeżeli osoba taka wnosi o zwolnienie.

§ 71.

Jeżeli osoba uprawniona do odmowy złożenia zeznania albo zwolniona od tego oświadczy nie później niż przed rozpoczęciem pierwszego zeznania na rozprawie przed sądem pierwszej instancji, że chce z tego prawa skorzystać, poprzednio złożone zeznanie tej osoby nie może ani służyć za dowód, ani być odtworzone.

§ 72.

Przyrzeczenie od świadka może odebrać tylko sąd lub wyznaczony członek składu orzekającego. Świadek składa przyrzeczenie przed rozpoczęciem zeznań. Można odstąpić od odebrania przyrzeczenia od świadka, jeżeli obecne strony nie sprzeciwiają się temu. Świadek składa przyrzeczenie powtarzając słowa: "Świadomy znaczenia moich słów i odpowiedzialności przed prawem przyrzekam uroczyście, że będę mówił szczerą prawdę, niczego nie ukrywając z tego, co mi jest wiadome". W czasie składania przyrzeczenia wszyscy, nie wyłączając sędziów, stoją. Osoby nieme i głuche składają przyrzeczenie przez podpisanie tekstu przyrzeczenia. Świadcowi, który w danej sprawie składał już przyrzeczenie, sąd przypomina je przy przesłuchaniu, chyba że uzna za potrzebne ponowne odebranie przyrzeczenia.

§ 73.

Nie odbiera się przyrzeczenia:

- 1) od osób, które nie ukończyły 17 lat,
- 2) gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że świadek z powodu zaburzeń psychicznych nie zdaje sobie należycie sprawy ze znaczenia przyrzeczenia,
- 3) gdy świadek jest osobą podejrzaną o popełnienie przestępstwa będącego przedmiotem postępowania lub pozostającego w ścisłym związku z czynem stanowiącym przedmiot postępowania albo gdy za to przestępstwo został skazany,
- 4) gdy świadek był prawomocnie skazany za fałszywe zeznanie lub oskarżenie.

§ 74.

Przed rozpoczęciem przesłuchania należy uprzedzić świadka o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy. W postępowaniu wyjaśniającym świadek podpisuje oświadczenie, że został uprzedzony o tej odpowiedzialności.

§ 75.

Przesłuchanie rozpoczyna się od zapytania świadka o imię, nazwisko, wiek, zajęcie, miejsce zamieszkania, karalność za fałszywe zeznanie lub oskarżenie oraz stosunek do stron. Świadka należy uprzedzić o prawie odmowy zeznań jeżeli ujawnią się okoliczności objęte tymi przepisami.

§ 76.

Jeżeli zachodzi uzasadniona obawa użycia przemocy lub groźby bezprawnej wobec świadka lub osoby najbliższej w związku z jego czynnościami, może on zastrzec dane dotyczące miejsca zamieszkania do wyłącznej wiadomości rzecznika lub sądu. Dane te przechowuje się wówczas poza aktami sprawy nie udostępniając ich osobom trzecim. Pisma procesowe doręcza się wówczas do instytucji, w której świadek jest zatrudniony, lub na inny wskazany przez niego adres.

Biegli i tłumacze

§ 77.

Nie mogą być biegłymi osoby bliskie stronom, osoby które nie mogą być przesłuchiwane w charakterze świadków oraz osoby, do których odnoszą się odpowiednie przyczyny wyłączenia, osoby powołane w sprawie w charakterze świadków, a także osoby, które były świadkiem czynu.

§ 78.

Jeżeli ujawnią się przyczyny wyłączenia biegłego, wydana przez niego opinia nie stanowi dowodu, a na miejsce biegłego wyłączonego powołuje się innego biegłego. Jeżeli ujawnią się powody osłabiające zaufanie do wiedzy lub bezstronności biegłego albo inne ważne powody, powołuje się innego biegłego.

§ 79.

Biegły składa przyrzeczenie następującej treści: "Świadomy znaczenia moich słów i odpowiedzialności przed prawem, przyrzekam uroczyście, że powierzone mi obowiązki wykonam z całą sumiennością i bezstronnością".

§ 80.

W miarę potrzeby udostępnia się biegłemu akta sprawy i wzywa się go do udziału w przeprowadzeniu dowodów. Organ może zastrzec swoją obecność przy przeprowadzaniu przez biegłego niektórych lub wszystkich badań, jeżeli nie wpłynie to ujemnie na wynik badania. W razie potrzeby organ może wprowadzić zmiany co do zakresu ekspertyzy lub postawionych pytań oraz stawiać pytania dodatkowe.

§ 81.

Złożone wobec biegłego oświadczenia oskarżonego, dotyczące zarzucanego mu czynu, nie mogą stanowić dowodu.

§ 82.

1. W zależności od polecenia organu biegły składa opinię ustnie lub na piśmie.
2. Opinia powinna zawierać:
 - 1) imię, nazwisko, stopień i tytuł naukowy, specjalność i stanowisko zawodowe biegłego,
 - 2) imiona i nazwiska oraz pozostałe dane innych osób, które uczestniczyły w przeprowadzeniu ekspertyzy, ze wskazaniem czynności dokonanych przez każdą z nich,
 - 3) w wypadku opinii instytucji - także pełną nazwę i siedzibę instytucji,
 - 4) czas przeprowadzonych badań oraz datę wydania opinii,
 - 5) sprawozdanie z przeprowadzonych czynności i spostrzeżeń oraz oparte na nich wnioski,
 - 6) podpisy wszystkich biegłych, którzy uczestniczyli w wydaniu opinii.

3. Osoby, które brały udział w wydaniu opinii, mogą być, w razie potrzeby, przesłuchiwane w charakterze biegłych, a osoby, które uczestniczyły tylko w badaniach - w charakterze świadków.

§ 83.

Jeżeli opinia jest niepełna lub niejasna albo gdy zachodzi sprzeczność w samej opinii lub między różnymi opiniami w tej samej sprawie, można wezwać ponownie tych samych biegłych lub powołać innych.

§ 84.

Należy wezwać tłumacza, jeżeli zachodzi potrzeba przesłuchania:

- 1) głuchego lub niemego, a nie wystarczy porozumienie się z nim za pomocą pisma,
- 2) osoby nie władającej językiem polskim.

§ 85.

Należy również wezwać tłumacza, jeżeli zachodzi potrzeba przełożenia na język polski pisma sporządzonego w języku obcym lub odwrotnie albo zapoznania oskarżonego z treścią przeprowadzanego dowodu. Do tłumacza stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące biegłych.

VII. Dowody w postępowaniu w sprawach odpowiedzialności zawodowej.

Zasady ogólne

§ 86.

1. Jako dowód w postępowaniu w sprawach odpowiedzialności zawodowej należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem. W szczególności dowodem mogą być dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny.
2. Jeżeli przepis prawa nie wymaga urzędowego potwierdzenia określonych faktów lub stanu prawnego w drodze zaświadczenia właściwego organu administracji, organ odbiera od strony, na jej wniosek, oświadczenie złożone pod rygorem odpowiedzialności za fałszywe zeznania.
3. Przed odebraniem zeznania organ uprzedza świadka o prawie odmowy zeznań i odpowiedzi na pytania oraz o odpowiedzialności za fałszywe zeznania.

§ 87.

Dokumenty urzędowe sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy państwowe w ich zakresie działania stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo

stwierdzone, co nie wyłącza możliwości przeprowadzenia dowodu przeciwko treści dokumentów wymienionych w tych przepisach.

§ 88.

1. Organ jest obowiązany w sposób wyczerpujący zebrać i rozpatrzyć cały materiał dowodowy
2. Organ może w każdym stadium postępowania zmienić, uzupełnić lub uchylić swoje postanowienie dotyczące przeprowadzenia dowodu.
3. Organ może z urzędu lub na wniosek strony przesłuchać również nowych świadków i biegłych na okoliczności będące przedmiotem tego postępowania.
4. Fakty powszechnie znane oraz fakty znane z urzędu nie wymagają dowodu. Fakty znane z urzędu należy zakomunikować stronie.

§ 89.

1. Żądanie strony dotyczące przeprowadzenia dowodu należy uwzględnić, jeżeli przedmiotem dowodu jest okoliczność mająca znaczenie dla sprawy.
2. Można nie uwzględnić żądania, które nie zostało zgłoszone w toku przeprowadzania dowodów lub w czasie rozprawy, jeżeli żądanie to dotyczy okoliczności już stwierdzonych innymi dowodami, chyba że mają one znaczenie dla sprawy.

§ 90.

1. Strona powinna być zawiadomiona o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu ze świadków, biegłych lub oględzin przynajmniej na siedem dni przed terminem.
2. Strona ma prawo brać udział w przeprowadzeniu dowodu, może zadawać pytania świadkom, biegłym i stronom oraz składać wyjaśnienia.

§ 91.

Organ ocenia na podstawie całokształtu materiału dowodowego, czy dana okoliczność została udowodniona.

§ 92.

Okoliczność faktyczna może być uznana za udowodnioną, jeżeli strona miała możliwość wypowiedzenia się co do przeprowadzonych dowodów.

§ 93.

Sąd dyscyplinarny właściwy do rozpatrzenia sprawy może zlecić przeprowadzenie postępowania dowodowego lub jego części jednemu ze swych członków.

§ 94.

1. Na podstawie art. 88 K.p.a. kto, będąc obowiązany do osobistego stawienia się mimo prawidłowego wezwania nie stawił się bez uzasadnionej przyczyny jako świadek lub biegły albo bezzasadnie odmówił złożenia zeznania, wydania opinii, okazania przedmiotu oględzin albo udziału w innej czynności urzędowej, może być ukarany przez organ

przeprowadzający dowód grzywną do 50 zł, a w razie ponownego niezastosowania się do wezwania - grzywną do 200 zł. Na postanowienie o ukaraniu grzywną służy zażalenie.

2. Organ, który nałożył karę grzywny, może na wniosek ukaranego, złożony w ciągu siedmiu dni od daty otrzymania zawiadomienia o ukaraniu, uznać za usprawiedliwioną nieobecność lub odmowę zeznania, wydania opinii albo okazania przedmiotu oględzin i zwolnić od kary grzywny. Na odmowę zwolnienia od kary służy zażalenie.
3. Ukazanie grzywną nie wyklucza możliwości zastosowania do opornego świadka środków przymusu przewidzianych w przepisach szczególnych.
4. W razie uchybienia przez żołnierza w czynnej służbie wojskowej obowiązkom, o których mowa w ust.1, organ przeprowadzający dowód, zamiast wymierzyć żołnierzowi karę grzywny, występuje do dowódcy jednostki wojskowej, w której żołnierz ten pełni służbę, z wnioskiem o pociągnięcie go do odpowiedzialności dyscyplinarnej.(art. 88a K.p.a.)

Świadkowie

§ 95

Świadcami nie mogą być:

- 1) osoby niezdolne do spostrzegania lub komunikowania swych spostrzeżeń,
- 2) osoby obowiązane do zachowania tajemnicy państwowej i służbowej na okoliczności objęte tajemnicą, jeżeli nie zostały w trybie określonym obowiązującymi przepisami zwolnione od obowiązku zachowania tej tajemnicy,
- 3) duchowni co do faktów objętych tajemnicą spowiedzi.

§ 96.

1. Nikt nie ma prawa odmówić zeznań w charakterze świadka, z wyjątkiem małżonka strony, wstępnych, zstępnych i rodzeństwa strony oraz jej powinowatych pierwszego stopnia, jak również osób pozostających ze stroną w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli. Prawo odmowy zeznań trwa także po ustaniu małżeństwa, przysposobienia, opieki lub kurateli.
2. Świadek może odmówić odpowiedzi na pytania, gdy odpowiedź mogłaby narazić jego lub bliskich wymienionych w ust. 1 na odpowiedzialność karną, hańbę lub bezpośrednią szkodę majątkową albo spowodować naruszenie obowiązku zachowania prawnie chronionej tajemnicy zawodowej.
3. Przed odebraniem zeznania uprzedza się świadka o prawie odmowy zeznań i odpowiedzi na pytania oraz o odpowiedzialności za fałszywe zeznania.

Biegli

§ 97.

1. Gdy w sprawie wymagane są wiadomości specjalne, organ może zwrócić się do biegłego lub biegłych o wydanie opinii.
2. Biegły podlega wyłączeniu na zasadach i w trybie określonym przez K.p.a. dla pracowników organu. Poza tym do biegłych stosuje się przepisy dotyczące przesłuchania świadków.

Oględziny

§ 98.

1. Organ może w razie potrzeby przeprowadzić oględziny.
2. Jeżeli przedmiot oględzin znajduje się u osób trzecich, osoby te są obowiązane na wezwanie organu do okazania przedmiotu oględzin.

Przesłuchanie strony

§ 99.

Jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub z powodu ich braku pozostały nie wyjaśnione fakty istotne do rozstrzygnięcia sprawy, dla ich wyjaśnienia można przesłuchać stronę. Do przesłuchania stron stosuje się przepisy dotyczące świadków, z wyłączeniem przepisów o środkach przymusu.

VIII. Postępowanie wyjaśniające w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej.

§ 100.

W toku postępowania wyjaśniającego rzecznik powinien dążyć do szczegółowego wyjaśnienia sprawy. Jest on obowiązany badać i uwzględniać okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i niekorzyść członka izby samorządu zawodowego, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające.

§ 101.

1. W toku postępowania wyjaśniającego członkowi izby samorządu zawodowego, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, należy umożliwić złożenie wszystkich wyjaśnień, które uważa on za istotne dla sprawy.
2. Członek izby samorządu zawodowego, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, ma prawo w toku postępowania wyjaśniającego zgłaszać wnioski dotyczące przesłuchania świadków, powołania biegłych oraz przeprowadzenia innych dowodów.

§ 102.

Rzecznik w toku postępowania wyjaśniającego może zwrócić się o przeprowadzenie czynności w ramach postępowania do rzeczników innych izb samorządu zawodowego.

§ 103.

1. Jeżeli zebrany materiał dowodowy nie daje podstaw do sporządzenia wniosku o ukaranie przed sądem dyscyplinarnym I instancji, rzecznik wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego.

2. Odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręcza się członkowi izby samorządu zawodowego, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, jego obrońcy, pokrzywdzonemu lub jego pełnomocnikowi oraz krajowemu rzecznikowi.
3. Na postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego członkowi izby samorządu zawodowego, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, i pokrzywdzonemu przysługuje, w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia, zażalenie do krajowego rzecznika.
4. Na wydane w I instancji postanowienie krajowego rzecznika o umorzeniu postępowania wyjaśniającego osobom tym przysługuje, w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia, zażalenie do krajowego sądu.
5. Postanowienie wydane w wyniku rozpatrzenia zażalenia na umorzenie postępowania wyjaśniającego nie podlega zaskarżeniu.

§ 104.

1. Postępowanie wyjaśniające prowadzone przez rzecznika powinno być zakończone w terminie 2 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania wyjaśniającego.
2. W szczególnie uzasadnionym przypadku krajowy rzecznik może przedłużyć okres postępowania wyjaśniającego na czas oznaczony, nie dłuższy niż 2 miesiące. Wniosek należy złożyć przed upływem terminu określonego w ust. 1.
3. W przypadku niezakończenia postępowania wyjaśniającego w terminie 4 miesięcy, akta sprawy przekazuje się krajowemu sądowi, który może przedłużyć postępowanie wyjaśniające na czas oznaczony. Wniosek należy złożyć przed upływem terminu określonego zgodnie z ust. 2.

IX. Postępowanie wyjaśniające w sprawach odpowiedzialności zawodowej

§ 105.

W postępowaniu wyjaśniającym w sprawach odpowiedzialności zawodowej stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania wyjaśniającego w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej - § 100-102 niniejszej uchwały.

X. Udział rzecznika w postępowaniu przed sądem.

Zasady ogólne

§ 106.

W postępowaniu przed sądem rzecznik podejmuje czynności zmierzające do prawidłowego i jednolitego stosowania prawa. W tym celu:

- 1) bierze udział w rozprawach i posiedzeniach,
- 2) składa wnioski co do wymiaru kary i innych rozstrzygnięć,
- 3) zaskarża orzeczenia, które uznaje za niesłuszne.

§ 107.

Rzecznik w toku postępowania sądowego dąży do wyjaśnienia okoliczności sprawy mogących mieć wpływ na treść orzeczenia.

Udział rzecznika w postępowaniu przed sądem I instancji

§ 108.

Do udziału w rozprawie wyznacza się w miarę możliwości rzecznika, który w danej sprawie prowadził postępowanie wyjaśniające.

§ 109.

Na rozprawie rzecznik składa wnioski we wszystkich kwestiach wymagających rozstrzygnięcia przez sąd i wypowiada się co do wniosków zgłaszanych przez uczestników postępowania.

§ 110.

Rzecznik w przemówieniu końcowym, po przedstawieniu istotnych okoliczności sprawy, omówieniu i ocenie dowodów, wskazuje na prawne i społeczne aspekty sprawy, uzasadniając kwalifikację prawną czynu, rodzaj i wymiar wnioskowanej kary oraz innych rozstrzygnięć.

§ 111.

Udział rzecznika w postępowaniu przed sądem w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej jest obowiązkowy.

Udział rzecznika w postępowaniu odwoławczym

§ 112.

Rzecznik obowiązany jest do wyrażenia stanowiska w sprawie odwołania.

XI. Przepisy wspólne dla postępowania dyscyplinarnego i postępowania w sprawie odpowiedzialności zawodowej przed sądem dyscyplinarnym.

Przygotowanie posiedzenia

§ 113.

Jeżeli pismo, w tym wniosek o ukaranie/ o wszczęcie postępowania nie odpowiada warunkom formalnym, skierowany został przez osobę nieuprawnioną lub z treści pisma wynika, że podlega on zwrotowi albo że sprawę należy przekazać innemu sądowi lub innemu organowi, przewodniczący sądu ponownie wykonuje tę czynność zgodnie z przepisami.

§ 114.

Jeżeli z treści wniosku o ukaranie / o wszczęcie postępowania wszczynającego postępowanie wynika, że sprawa powinna być rozpoznana w innym trybie niż wskazany w tym wniosku, a rozpoznanie sprawy w trybie właściwym wymaga poprawienia lub uzupełnienia wniosku, przewodniczący sądu wzywa rzecznika do usunięcia braków formalnych wniosku i zawiadamia go o odmiennym jego zakwalifikowaniu.

§ 115.

W razie gdy pomimo wezwania, wniosek o ukaranie/ o wszczęcie postępowania nie został w określonym terminie poprawiony lub uzupełniony i nie może otrzymać prawidłowego biegu tylko co do niektórych żądań, przewodniczący nadaje bieg wnioskowi w części, co do której nie zachodzą przeszkody formalne. Zwrotu pozostałej części wniosku dokonuje się przez doręczenie rzecznikowi.

§ 116.

1. Przewodniczący sądu po wpłynięciu wniosku o ukaranie/ o wszczęcie postępowania - dokonuje wstępnej kontroli tego aktu w celu ustalenia, czy nie zachodzą braki formalne, bądź czy nie istnieje potrzeba skierowania sprawy na posiedzenie w celu rozstrzygnięcia o celowości zwrotu sprawy rzecznikowi do usunięcia istotnych braków postępowania, rozważenia kwestii umorzenia postępowania, lub w celu rozstrzygnięcia innych kwestii.
2. Sąd stosuje odpowiednio przepis § 39 do §42.

§ 117.

W wezwaniu do usunięcia braków pisma lub zwracając wniosek o ukaranie/ o wszczęcie postępowania w celu uzupełnienia jego braków formalnych należy wskazać wszystkie braki oraz sposób ich usunięcia.

§ 118.

Jeżeli pismo nie pochodzi od rzecznika należy wskazać termin usunięcia braków oraz skutki niewykonania zarządzenia.

§ 119.

1. W przypadku złożenia odpowiednio uzasadnionego wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu, przewodniczący sądu niezwłocznie rozpatruje wniosek.
2. Jeżeli obwiniony ubiegający się o wyznaczenie obrońcy z urzędu złoży wniosek, ale nie wykaże w sposób należyty, że nie jest w stanie ponieść kosztów obrony - przewodniczący wyznaczy mu odpowiedni termin do uzupełnienia wniosku. Po bezskutecznym upływie

wyznaczonego terminu lub w przypadku wątpliwości co do sposobu wykazania przez obwinionego niemożności poniesienia kosztów obrony - sprawę kieruje się na posiedzenie w celu merytorycznego rozpoznania wniosku.

§ 120

1. W sali rozpraw część przeznaczona dla publiczności powinna być oddzielona od części, w której znajdują się stół sędziowski oraz miejsca dla osób uczestniczących w rozprawie.
2. Obok sali rozpraw powinny znajdować się wydzielone pomieszczenie dla świadków i pokój narad.

§ 121.

1. O wyznaczeniu posiedzenia poza budynkiem izby zawiadamia się przewodniczącego sądu, z wyjątkiem wypadku, gdy posiedzenie wyznacza się w celu przeprowadzenia dowodu z oględzin albo w celu przesłuchania osoby, która nie może stawić się w izbie.
2. Organizację posiedzenia należy uzgodnić z kierownictwem zakładu pracy lub innej instytucji, gdzie ma się odbyć posiedzenie; w szczególności należy zapewnić wstęp osobom wezwanym na posiedzenie.
3. W pomieszczeniu, w którym ma się odbywać posiedzenie, powinien być przygotowany stół sędziowski i zawieszone godło państwowe.

§ 122.

1. Dla każdej sprawy wyznaczonej na posiedzenie należy oznaczyć godzinę rozpoczęcia posiedzenia, z uwzględnieniem przypuszczalnego czasu trwania spraw ją poprzedzających oraz warunków komunikacji, z której korzystają osoby zamieszkałe poza siedzibą sądu.
2. Sprawy w których występują te same osoby, należy w miarę możliwości wyznaczać na ten sam dzień i w następującej po sobie kolejności.
3. Przy wyznaczaniu terminu posiedzenia oraz kolejności rozpoznawania spraw należy w miarę możliwości uwzględniać uzasadnione wnioski stron, ich obrońców, pełnomocników, przedstawicieli oraz innych osób biorących udział w sprawie.

§ 123.

W razie przewidywania przybycia publiczności, przewodniczący sądu może zarządzić wydanie kart wstępu na salę rozpraw. Może również wyznaczyć odpowiednie miejsce dla sprawozdawców prasy.

Doręczenia

§ 124.

Doręczeń sądowych należy dokonywać przede wszystkim przez pocztę listem poleconym z potwierdzeniem odbioru. Doręczenia w inny sposób dokonuje się wówczas, gdy uzasadniają to szczególne trudności w dokonaniu doręczenia przez pocztę.

§ 125.

Jeżeli obecny adresat wykazał swoją tożsamość, można mu doręczyć pismo bezpośrednio za potwierdzeniem odbioru.

§ 126.

W zawiadomieniach i wezwaniach należy podawać, w jakiej sprawie, w jakim charakterze, miejscu i czasie ma się stawić wzywana osoba oraz czy jej stawiennictwo jest obowiązkowe, a także uprzedzić o skutkach niestawiennictwa.

§ 127.

W piśmie, przy którym przesyłane są zawiadomienia, wezwania i inne pisma sądowe należy zwrócić się o przesłanie sądowi dowodu doręczenia lub - w razie niewłaściwości - o niezwłoczne przekazanie przesyłki jednostce właściwej i zawiadomienie o tym sądu.

§ 128.

Wezwania i zawiadomienia o terminach posiedzeń powinny być wysłane, tak aby w razie stwierdzenia przeszkód w ich doręczeniu można było wezwania i zawiadomienia wysłać ponownie albo odwołać posiedzenie i zawiadomić o tym osoby, którym zawiadomienia lub wezwania zostały już uprzednio doręczone.

§ 129.

Jeżeli pismo podlegające doręczeniu zostało złożone tak późno, że jego odpisu nie można doręczyć przed terminem posiedzenia, doręcza się to pismo na posiedzeniu i odnotowuje fakt doręczenia w protokole lub notatce urzędowej.

Przebieg i porządek posiedzenia

§ 130.

1. Przewodniczący posiedzenia zajmuje miejsce środkowe za stołem sędziowskim, a pozostali członkowie składu orzekającego zajmują miejsca obok przewodniczącego.
2. W razie wyznaczenia dodatkowego członka, zajmuje on miejsce także za stołem sędziowskim. Wchodzi on w skład sądu w razie nieobecności członka ze składu podstawowego. Członek dodatkowy nie bierze udziału w wydawaniu orzeczenia jeżeli nie zastąpił członka składu podstawowego.
3. Protokolant zajmuje miejsce przy stole sędziowskim po lewej stronie sądu.
4. Rzecznik oraz pokrzywdzony zajmuje miejsce przed stołem sędziowskim po prawej stronie, a obwiniony i inni uczestnicy postępowania - po lewej stronie sądu.

§ 131.

Jeżeli w składzie orzekającym uczestniczy przewodniczący sądu, przewodnictwo należy do niego, o ile nie zarządzi on inaczej.

§ 132.

W czasie rozpraw członkowie składu orzekającego powinni być ubrani stosownie do powagi pełnionej funkcji.

§ 133.

Jeżeli osoba mająca podpisać protokół nie może lub nie chce złożyć podpisu, należy w protokole zaznaczyć przyczynę braku podpisu.

§ 134.

1. W razie złożenia do akt sprawy przedmiotu lub dokumentu, wzmiankę o tym umieszcza się w protokole posiedzenia lub sporządza notatkę urzędową, ze wskazaniem, przez kogo przedmiot lub dokument został złożony.
2. Jeżeli przewodniczący posiedzenia uzna, że złożenie do akt sprawy okazanego mu przedmiotu lub dokumentu albo odpisu lub wypisu z dokumentu jest zbędne, należy przedmiot ten lub dokument opisać wyczerpująco w protokole lub notatce urzędowej, wskazując osobę, która przedstawiła go sądowi.
3. W protokole należy również odnotować odczytanie zeznań świadka i przeprowadzenie dowodu z akt innej sprawy przez ujawnienie treści dokumentów i zapisów lub określenie kart akt, na których się one znajdują.
4. Wszelkie poprawki i uzupełnienia treści protokołu należy omówić w końcowej części protokołu przed jego podpisaniem albo w osobnej uwadze podpisanej przez protokolanta i przewodniczącego posiedzenia.

§ 135.

1. O zastosowaniu środków mających na celu utrzymanie powagi posiedzenia należy uczynić wzmiankę w protokole posiedzenia, ze szczegółowym podaniem okoliczności stanowiących przyczynę ich zastosowania. Postanowienie o ukaraniu karą porządkową również wpisuje się do protokołu (art. 96 K.p.a.).
2. W razie wydalenia z sali rozpraw pełnomocnika lub obrońcy, należy - w celu zabezpieczenia interesu strony - rozważyć potrzebę odroczenia rozprawy.

§ 136.

W razie naruszenia przez adwokata lub radcę prawnego jako pełnomocników procesowych w danej sprawie obowiązków wynikających z przepisów postępowania, a w szczególności nie usprawiedliwionego niestawienia się na posiedzenie sądu lub niewykonania postanowień i zarządzeń sądu w wyznaczonym terminie, jeżeli spowodowało to przewlekłość postępowania, przewodniczący sądu powinien zawiadomić o tym dziekana okręgowej rady adwokackiej lub dziekana okręgowej izby radców prawnych.

§ 137.

W razie dokonywania czynności poza siedzibą sądu, można powołać jako protokolanta nie zainteresowaną w sprawie wiarygodną osobę pełnoletnią.

§ 138.

1. W razie odroczenia lub przerwania posiedzenia, należy ogłosić osobom zainteresowanym obecnym na posiedzeniu termin następnego posiedzenia, chyba że ze względu na przyczynę odroczenia lub przerwania posiedzenia niezwłoczne wyznaczenie następnego terminu nie jest możliwe.
2. W razie ogłoszenia terminu następnego posiedzenia, należy pouczyć osoby zainteresowane o tym, które z nich mają obowiązek stawić się na następne posiedzenie bez osobnego wezwania, oraz o skutkach niestawiennictwa. Na żądanie osoby zainteresowanej należy wydać jej pismo wskazujące termin stawienia się. Osoby nieobecne na posiedzeniu należy wezwać na następne posiedzenie lub zawiadomić o nim na zasadach ogólnych.

Orzeczenia

§ 139.

1. Orzeczenie sporządza przewodniczący posiedzenia. Jeżeli sprawozdawcą był inny członek składu sporządzenie orzeczenia należy do niego.
2. Orzeczenie podpisują wszyscy członkowie składu orzekającego.

§ 140.

W razie gdy sporządzenie uzasadnienia orzeczenia przez przewodniczącego posiedzenia lub sprawozdawcę nie jest możliwe lub napotyka przeszkody, których czasu trwania nie można przewidzieć, uzasadnienie sporządza inny członek składu, który brał udział w wydaniu orzeczenia.

§ 141.

Członek składu nie ma obowiązku uzasadnienia orzeczenia, do którego zgłosił zdanie odrębne.

§ 142.

Zgłoszenie zdania odrębnego zaznacza się przy podpisie złożonym na orzeczeniu przez zamieszczenie odpowiedniej wzmianki.

§ 143.

Zdania odrębnego nie ogłasza się.

§ 144.

1. Sąd pierwszej instancji zawiadamia o przyjęciu odwołania rzecznika, obrońców i pełnomocników oraz strony.
2. Sąd pierwszej instancji przedstawia krajowemu sądowi odwołanie wraz z aktami sprawy dopiero po dołączeniu do nich dowodów doręczenia wszystkich zawiadomień o przyjęciu odwołania.

Udostępnianie akt i dokumentów z akt.

§145.

Udostępnienie stronie akt do przejrzania oraz wydanie jej przedmiotów lub dokumentów złożonych w sprawie albo wydanie dokumentów na podstawie akt może nastąpić po wykazaniu przez nią tożsamości, a co do innych osób niż strona - po wykazaniu ponadto istnienia uprawnienia wynikającego z przepisów – pełnomocnictwa pisemnego z podpisem strony oraz określonym zakresem pełnomocnictwa.

Czynności w postępowaniu odwoławczym

§ 146.

1. Od orzeczeń okręgowego sądu dyscyplinarnego podjętych w I instancji przysługuje odwołanie do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego w Warszawie.
2. Od orzeczeń Krajowego Sądu Dyscyplinarnego podjętych w I instancji w sprawach odpowiedzialności zawodowej przysługuje odwołanie do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego.
3. Od orzeczeń Krajowego Sądu Dyscyplinarnego podjętych w I instancji w sprawach dyscyplinarnych przysługuje odwołanie do właściwego dla miejsca zamieszkania obwinionego Sądu Apelacyjnego - Sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.
4. Od orzeczeń Krajowego Sądu Dyscyplinarnego podjętych w II instancji w sprawach dyscyplinarnych przysługuje odwołanie do właściwego dla miejsca zamieszkania obwinionego Sądu Apelacyjnego - Sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.
5. Od orzeczeń Krajowego Sądu Dyscyplinarnego podjętych w II instancji w sprawach odpowiedzialności zawodowej przysługuje skarga do sądu administracyjnego – Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

§ 147.

1. Po wywołaniu sprawy i po sprawozdaniu sprawozdawcy przewodniczący posiedzenia udziela głosu stronom.
2. Pierwsza zabiera głos strona, która złożyła środek odwoławczy.
3. W razie złożenia środka odwoławczego przez obie strony, kolejność zabierania przez nie głosu ustala przewodniczący.
4. Każda ze stron przemawia tylko raz, chyba że przewodniczący uzna dalsze wywody za potrzebne.
5. W razie przeprowadzenia postępowania dowodowego, przewodniczący posiedzenia ponownie udziela głosu stronom.

§ 148.

W razie uchylenia orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji, krajowy sąd - przesyłając akta temu sądowi - przesyła równocześnie odpis swego orzeczenia z uzasadnieniem.

Dowody rzeczowe

§ 149.

1. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, złożone lub zatrzymane w związku z postępowaniem przedmioty załącza się do akt sprawy, a w miarę potrzeby umieszcza się we wszytej do akt kopercie, na której zaznacza się zawartość i datę przyjęcia przedmiotu oraz nazwę organu lub nazwisko osoby, która go złożyła.
2. Jeżeli przedmioty złożone lub zatrzymane w związku z postępowaniem nie mogą być dołączone do akt sprawy ze względu na ich rozmiar, wartość lub znaczenie, przechowuje się je w kasie lub innym pomieszczeniu odpowiednio zabezpieczonym.

Wykonanie orzeczeń

§ 150.

Każde orzeczenie powinno być skierowane do wykonania w ciągu 14 dni od jego uprawomocnienia się lub od daty zwrotu akt sądowi pierwszej instancji albo od daty otrzymania akt z sądu apelacyjnego lub sądu administracyjnego. Za datę skierowania do wykonania orzeczenia uznaje się datę podpisania przez przewodniczącego pism kierujących orzeczenie do wykonania.

§ 151.

W razie gdy do wykonania orzeczonych kar właściwy jest inny organ orzeczenie przesyła się niezwłocznie temu organowi.

§ 152.

Koszty i kary porządkowe ściągane są w trybie postępowania egzekucyjnego w administracji; po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego do dobrowolnego ich uiszczenia.

XII. Postępowanie dyscyplinarne w I instancji

§ 153.

Postępowanie dyscyplinarne prowadzi się na podstawie ustawy o samorządach zawodowych, rozporządzenia Ministra Infrastruktury, K.p.k. oraz K.p.c.

§ 154.

Zgodnie z art. 45 ustawy członek izby podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za zawinione naruszenie obowiązków, o których mowa w art. 41 ustawy polegających na:

- 1) przestrzeganiu przy wykonywaniu czynności zawodowych obowiązujących przepisów oraz zasad wiedzy technicznej,
- 2) przestrzeganiu zasad etyki zawodowej,

- 3) stosowaniu się do uchwał organów izby,
- 4) regularnym opłacaniu składki członkowskiej.

§ 155.

1. Od odpowiedzialności dyscyplinarnej wyłączone są czyny podlegające odpowiedzialności zawodowej, określone w art. 95 Prawa budowlanego, oraz czyny podlegające odpowiedzialności porządkowej zgodnie z przepisami Kodeksu pracy.
2. Odpowiedzialności porządkowej z art. 108 Kodeksu pracy podlegają czyny polegające na:
 - 1) nieprzestrzeganiu przez pracownika ustalonego porządku, regulaminu pracy, przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych,
 - 2) opuszczeniu pracy bez usprawiedliwienia,
 - 3) stawieniu się do pracy w stanie nietrzeźwości lub spożywaniu alkoholu w czasie pracy.

§ 156.

W postępowaniu przed sądem stosuje się przepisy dotyczące postępowania wyjaśniającego przed rzecznikiem o ile przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

§ 157.

Jeżeli wynik postępowania wyjaśniającego potwierdza zasadność zarzutów stawianych członkowi izby samorządu zawodowego, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, rzecznik odpowiedzialności zawodowej sporządza wniosek o wszczęcie postępowania przed sądem dyscyplinarnym I instancji. Wniosek o wszczęcie postępowania przed sądem I instancji powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko, nazwisko rodowe, imiona rodziców, datę i miejsce urodzenia, adres obwinionego oraz jego miejsce pracy i zajmowane stanowisko, a także informację o rodzaju posiadanych uprawnień budowlanych ze wskazaniem organu wydającego;
- 2) dokładne określenie zarzucanego przewinienia dyscyplinarnego, ze wskazaniem czasu, miejsca, sposobu i okoliczności jego popełnienia oraz skutków z niego wynikających;
- 3) imiona i nazwiska oraz adresy świadków, którzy mają być wezwani na rozprawę, jak również inne dowody;
- 4) uzasadnienie.

§ 158.

1. Rzecznik po sporządzeniu wniosku kieruje go niezwłocznie do sądu dyscyplinarnego I instancji, zawiadamiając o tym pokrzywdzonego i jego pełnomocnika, obwinionego i jego obrońcę oraz właściwą radę izby.
2. Do akt sprawy należy dołączyć po jednym odpisie wniosku o wszczęcie postępowania dla każdej ze stron, w tym również dla obrońcy.

§ 159.

1. Postępowanie dyscyplinarne wszczyna się na wniosek okręgowej rady izby, okręgowego rzecznika lub krajowego rzecznika.
2. Wniosek powinien być skierowany do rzecznika który jest wyłącznie właściwy do złożenia do sądu dyscyplinarnego wniosku o wszczęcie postępowania.

3. W razie wpłynięcia do sądu dyscyplinarnego wniosku o wszczęcie postępowania nie pochodzącego od rzecznika przewodniczący sądu przekazuje sprawę rzecznikowi informując o tym podmiot składający wniosek.

§ 160.

1. Oskarżycielem w postępowaniu dyscyplinarnym przed okręgowym sądem oraz przed krajowym sądem jako sądem II instancji jest, z zastrzeżeniem ust.2, okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej.
2. Oskarżycielem przed krajowym sądem w sprawach członków organów Krajowej Izby i okręgowych izb jest krajowy rzecznik.

§ 161.

Stronami w postępowaniu dyscyplinarnym są:

- 1) oskarżyciel,
- 2) obwiniony,
- 3) pokrzywdzony.

§ 162.

1. Członek izby, którego dotyczy postępowanie, może ustanowić obrońców spośród członków samorządu zawodowego, adwokatów lub radców prawnych w każdym stadium postępowania.
2. Obrońcą nie może być członek sądu dyscyplinarnego i rzecznik odpowiedzialności zawodowej.
3. Oryginał lub poświadczony odpis pełnomocnictwa dołącza się do akt.
4. Na pełnomocnictwie należy nakleić znaczek skarbowy za 15 zł.

§ 163.

Sąd dyscyplinarny wyznacza obrońcę z urzędu w wypadku gdy członek izby nie ma obrońcy z wyboru, jeżeli:

- 1) zachodzi uzasadniona wątpliwość co do poczytalności osoby, której dotyczy postępowanie,
- 2) postępowanie toczy się po śmierci osoby, której dotyczy postępowanie.

§ 164.

1. Sąd dyscyplinarny na wniosek obwinionego może także wyznaczyć obrońcę w innych uzasadnionych wypadkach.
2. Obrońca może być ustanowiony także w toku postępowania wyjaśniającego.
3. Obowiązkiem obrońcy jest zachować w tajemnicy wszystko, o czym się dowie w związku z wykonywaniem czynności obrońcy. Dotyczy to szczególnie obrońców nie będących adwokatami lub radcami prawnymi, którzy są do tego zobowiązani na podstawie innych przepisów.

§ 165.

W razie śmierci obwinionego przed ukończeniem postępowania dyscyplinarnego toczy się ono nadal, jeżeli tego zażąda małżonek obwinionego, jego krewny w linii prostej, brat lub siostra, w terminie 2 miesięcy od dnia zgonu obwinionego.

W okresie pomiędzy śmiercią obwinionego a upływem terminu do złożenia wniosku o kontynuowanie postępowania nie podejmuje się żadnych czynności z wyjątkiem niezbędnych do zachowania dowodów zgromadzonych w sprawie.

§ 166.

1. Członkowie sądów dyscyplinarnych są niezawiśli w zakresie orzekania w sprawach dyscyplinarnych, podlegają tylko przepisom prawa i orzekają na podstawie swojego przekonania opartego na swobodnej ocenie całokształtu dowodów zebranych w toku postępowania, uwzględniając okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i niekorzyść obwinionego członka samorządu zawodowego.
2. Członek sądu dyscyplinarnego podlega wyłączeniu, jeżeli jego udział w sprawie mógłby wywołać wątpliwości co do bezstronności tego sędziego. Wniosek o wyłączenie może być złożony w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania na rozprawę. Jeżeli po wysłaniu wezwania nastąpiła zmiana składu sądu dyscyplinarnego, termin powyższy biegnie od dnia otrzymania przez wnioskodawcę tego wezwania. Wniosek można złożyć najpóźniej do chwili rozpoczęcia rozprawy. O wyłączeniu członka sądu dyscyplinarnego orzeka krajowy sąd. W przypadku gdy wyłączenie dotyczy członka krajowego sądu, nie może on brać udziału w składzie orzekającym w sprawie wyłączenia.

§ 167.

1. Rozprawa przed sądem dyscyplinarnym jest jawna dla członków izby samorządu zawodowego, chyba że jawne rozpoznanie mogłoby ujawnić okoliczności, które ze względu na ważny interes publiczny powinny być objęte tajemnicą, lub okoliczności, które mogą naruszyć ważny interes prywatny.
2. Sąd dyscyplinarny, na wniosek obwinionego lub rzecznika, rozstrzyga o wyłączeniu jawności rozprawy.
3. W razie wyłączenia jawności, na rozprawie mogą być obecne, oprócz osób biorących udział w postępowaniu, po dwie osoby wskazane przez rzecznika i obwinionego.
4. Jeżeli jest kilku obwinionych, każdy z nich może żądać pozostawienia na sali po jednej osobie.

§ 168.

Rzecznik może być, na wniosek członka izby samorządu zawodowego, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, obwinionego lub ich obrońcy, pokrzywdzonego, a także pełnomocnika pokrzywdzonego, wyłączony z udziału w sprawie, jeżeli jego udział w sprawie mógłby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności, a w szczególności gdy:

- 1) sprawa dotyczy rzecznika odpowiedzialności zawodowej bezpośrednio;
- 2) jest on małżonkiem, krewnym albo powinowatym w linii prostej, a w linii bocznej aż do stopnia pomiędzy dziećmi rodzeństwa członka izby samorządu zawodowego, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, obwinionego albo ich obrońców, pokrzywdzonego lub jego pełnomocnika albo jest związany z jedną z tych osób węzłem opieki lub kurateli;

- 3) brał udział w rozpatrywaniu sprawy, był świadkiem czynu, o który sprawa się toczy, albo w tej samej sprawie był przesłuchiwany w charakterze świadka lub występował jako biegły.

§ 169.

1. Powody wyłączenia trwają pomimo ustania uzasadniającego je małżeństwa, przysposobienia, opieki lub kurateli.
2. Wniosek o wyłączenie krajowego rzecznika rozstrzyga krajowy sąd postanowieniem.
3. Wniosek o wyłączenie okręgowego rzecznika rozstrzyga krajowy rzecznik.
4. Krajowy rzecznik, na wniosek członka izby samorządu zawodowego, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające lub jego obrońcy, a także pokrzywdzonego lub jego pełnomocnika, może ze względu na dobro sprawy przekazać prowadzenie postępowania wyjaśniającego okręgowemu rzecznikowi innej okręgowej izby.

§ 170.

1. Sąd dyscyplinarny I instancji wszczyna postępowanie po otrzymaniu wniosku.
2. Sąd dyscyplinarny orzeka na rozprawie lub na posiedzeniu.
3. Rozstrzygnięcia sądu dyscyplinarnego zapadają w formie orzeczeń lub postanowień. Orzeczenia mogą być wydawane jedynie na rozprawie, pozostałe rozstrzygnięcia mogą być wydawane na posiedzeniu.
4. W rozprawie mają prawo uczestniczyć strony. Posiedzenia mogą odbywać się pod nieobecność stron i bez ich wzywania.

§ 171.

Jeżeli przewodniczący składu orzekającego sądu dyscyplinarnego I instancji uzna, że zachodzą podstawy do umorzenia postępowania, jego zawieszenia albo uzupełnienia postępowania wyjaśniającego, kieruje sprawę na posiedzenie, na którym sąd dyscyplinarny I instancji może wydać postanowienie o:

- 1) umorzeniu postępowania;
- 2) zawieszeniu postępowania;
- 3) przekazaniu sprawy rzecznikowi odpowiedzialności zawodowej w celu uzupełnienia postępowania wyjaśniającego. W postanowieniu należy wskazać, w jakim zakresie ma nastąpić uzupełnienie postępowania, oraz określić termin zakończenia postępowania, nie dłuższy niż 2 miesiące.

§ 172.

Na postanowienia o umorzeniu postępowania i o zawieszeniu postępowania obwinionemu oraz rzecznikowi, przysługuje, w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia, zażalenie.

§ 173.

Sąd dyscyplinarny I instancji może zawiesić postępowanie w razie dłuższej nieobecności w kraju obwinionego, jego psychicznej lub innej ciężkiej choroby, uniemożliwiającej prowadzenie postępowania, na czas trwania przeszkody.

§ 174.

Jeżeli nie zachodzą podstawy do umorzenia, zawieszenia lub przekazania sprawy, a wniosek o wszczęcie postępowania przed sądem dyscyplinarnym I instancji odpowiada warunkom formalnym, przewodniczący sądu dyscyplinarnego kieruje sprawę do rozpoznania na rozprawie.

§ 175.

1. Na rozprawę wzywa się obwinionego, a także jego obrońcę, rzecznika, pokrzywdzonego i jego pełnomocnika, doręczając jednocześnie odpis wniosku o wszczęcie postępowania przed sądem dyscyplinarnym I instancji.
2. Pomiedzy terminem doręczenia obwinionemu, jego obrońcy oraz pokrzywdzonemu i jego pełnomocnikowi wniosku o wszczęcie postępowania przed sądem dyscyplinarnym I instancji a terminem rozprawy powinno upłynąć 14 dni.
3. W razie niezachowania tego terminu, obwiniony lub jego obrońca może zażądać odroczenia rozprawy.
4. W wezwaniu zamieszcza się informację o wyznaczonym składzie orzekającym sądu dyscyplinarnego I instancji.
5. Przewodniczący składu orzekającego sądu dyscyplinarnego I instancji zarządza wezwanie świadków i biegłych oraz przedstawienie innych dowodów wskazanych we wniosku o wszczęcie postępowania przed sądem dyscyplinarnym I instancji, a także w innych uzasadnionych wnioskach zgłoszonych przez strony przed rozpoczęciem rozprawy.
6. Udział rzecznika w rozprawie jest obowiązkowy.
7. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy na rozprawie nie stanowi przeszkody do rozpoznania sprawy, chyba że sąd dyscyplinarny uzna ich obecność za konieczną.

§ 176.

Przewodniczący składu orzekającego sądu dyscyplinarnego kieruje rozprawą i czuwa nad jej prawidłowym przebiegiem.

§ 177.

Sąd dyscyplinarny jest obowiązany dążyć do wszechstronnego zbadania wszystkich istotnych okoliczności sprawy. W tym celu może dopuszczać z urzędu wszelkie dowody, jeżeli uzna, że są potrzebne do uzupełnienia materiału.

§ 178.

1. Rozprawę rozpoczyna wywołanie sprawy, po którym przewodniczący składu orzekającego sądu dyscyplinarnego sprawdza, czy wszyscy wezwani stawili się oraz czy nie ma przeszkód do rozpoznania sprawy.
2. Następnie rzecznik odpowiedzialności zawodowej odczytuje wniosek o wszczęcie postępowania przed sądem dyscyplinarnym I instancji, a przewodniczący zwraca się do obwinionego o złożenie wyjaśnień.
3. Po wysłuchaniu wyjaśnień sąd dyscyplinarny przesłuchuje świadków i biegłych oraz przeprowadza inne dowody.

4. W razie konieczności przesłuchania w charakterze świadka osoby mającej miejsce zamieszkania w znacznej odległości od siedziby sądu dyscyplinarnego lub niemogącej stawić się z powodu przeszkody niedającej się usunąć, sąd dyscyplinarny może zwrócić się do właściwego miejscowo sądu dyscyplinarnego o przesłuchanie świadka w trybie pomocy prawnej lub zlecić jego przesłuchanie członkowi wyznaczonemu ze swego składu.
5. Strony, ich obrońcy i pełnomocnicy mają prawo brać udział w tych czynnościach.
6. Materiały sprawy, za zgodą stron, mogą być bez odczytania uznane za materiał dowodowy.

§ 179

Sąd dyscyplinarny z ważnych powodów zarządza przerwę w rozprawie na okres nie dłuższy niż 21 dni, w szczególności w przypadku:

- 1) choroby sędziego;
- 2) niestawiennictwa rzecznika;
- 3) usprawiedliwionego niestawiennictwa obwinionego;
- 4) niestawiennictwa obwinionego, którego obecność na rozprawie sąd dyscyplinarny uznał za konieczną;
- 5) niestawiennictwa obwinionego, któremu wezwanie nie zostało doręczone;
- 6) niestawiennictwa świadka lub biegłego.

§ 180.

1. Jeżeli na podstawie okoliczności, które zostały ujawnione dopiero w toku rozprawy, rzecznik zarzucił obwinionemu inne przewinienie dyscyplinarne oprócz objętego wnioskiem o wszczęcie postępowania przed sądem dyscyplinarnym I instancji, sąd dyscyplinarny zarządza przerwę w rozprawie, chyba że za zgodą stron rozpozna sprawę na tej samej rozprawie w zakresie rozszerzonym o nowe zarzuty.
2. W przypadku przerwy w rozprawie z przyczyny określonej w ust. 1, rzecznik wnosi dodatkowy wniosek o wszczęcie postępowania przed sądem dyscyplinarnym I instancji.

§ 181.

1. Po zakończeniu postępowania dowodowego przewodniczący składu orzekającego sądu dyscyplinarnego udziela głosu stronom, pełnomocnikowi i obrońcy, przy czym ostatni głos przysługuje obwinionemu.
2. Po wysłuchaniu stron przewodniczący składu orzekającego sądu dyscyplinarnego zamyka rozprawę i sąd dyscyplinarny niezwłocznie przystępuje do narady.
3. Przebieg narady i głosowania nad orzeczeniem jest tajny, a zwolnienie od zachowania tajemnicy nie jest dopuszczalne.
4. W naradzie i głosowaniu uczestniczą tylko członkowie składu orzekającego.
5. Sąd dyscyplinarny orzeka na podstawie materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy.
6. Orzeczenia zapadają większością głosów.
7. Z przebiegu narady i głosowania nie sporządza się protokołu.

§ 182.

Okręgowy sąd dyscyplinarny w sprawach dyscyplinarnych może orzekać następujące kary:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) zawieszenie, na okres do 2 lat, w prawach członka izby,
- 4) skreślenie z listy członków izby.

§ 183.

Sąd dyscyplinarny wymierza karę, biorąc pod uwagę naruszenia przepisów ustawy, naruszenia zasad etyki zawodowej, stopień winy, skutki czynu oraz zachowanie się obwinionego przed popełnieniem przewinienia dyscyplinarnego i po jego popełnieniu.

§ 184.

1. Po zamknięciu rozprawy i odbyciu narady przewodniczący składu orzekającego sądu dyscyplinarnego ogłasza stronom orzeczenie podpisane przez skład orzekający, przytaczając ustnie najważniejsze motywy orzeczenia.
2. W sprawach szczególnie zawiłych sąd dyscyplinarny może odroczyć ogłoszenie orzeczenia na czas nieprzekraczający 7 dni.

§ 185.

1. W razie jednoczesnego ukarania za kilka przewinień dyscyplinarnych, sąd dyscyplinarny wymierza kary za poszczególne przewinienia, a następnie wymierza karę łączną za wszystkie czyny.
2. Przy orzekaniu kary łącznej stosuje się następujące zasady:
 - 1) w przypadku orzeczenia kar upomnienia i nagany wymierza się łączną karę nagany;
 - 2) kara zawieszenia w prawach członka nie wyłącza orzeczenia kary upomnienia i nagany;
 - 3) przy orzeczonych za kilka przewinień karach rodzajowo różnych i kary skreślenia z listy członków wymierza się karę łączną skreślenia z listy członków.

§ 186.

Orzeczenie powinno zawierać:

- 1) oznaczenie sądu dyscyplinarnego, który je wydał, oraz imiona i nazwiska jego członków,
- 2) oznaczenie rzecznika odpowiedzialności zawodowej, protokolanta i sygnaturę akt,
- 3) datę oraz miejsce rozpoznania sprawy i wydania orzeczenia;
- 4) imię i nazwisko oraz inne dane określające tożsamość obwinionego;
- 5) opis zarzuconego obwinionemu przewinienia dyscyplinarnego;
- 6) rozstrzygnięcie sądu dyscyplinarnego;
- 7) koszty postępowania;
- 8) uzasadnienie.

§ 187.

Orzeczenie skazujące powinno ponadto zawierać:

- 1) dokładne określenie przewinienia dyscyplinarnego przypisanego obwinionemu przez sąd dyscyplinarny;
- 2) rozstrzygnięcie co do kary.

§ 188.

Orzeczenie sądu dyscyplinarnego uprawomocnia się po upływie terminu przewidzianego do złożenia środka odwoławczego.

§ 189.

Przepisy § 186 i 187 stosuje się odpowiednio do postanowień.

§ 190.

1. Sąd dyscyplinarny z urzędu sporządza na piśmie uzasadnienie orzeczenia albo postanowienia, od których przysługuje środek odwoławczy.
2. Uzasadnienie powinno być sporządzone w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia orzeczenia lub wydania postanowienia.

§ 191.

Odpisy orzeczeń i postanowień wraz z uzasadnieniem oraz pouczeniem o środkach odwoławczych i terminie ich wniesienia doręcza się stronom, a jeżeli ustanowiono obrońcę lub pełnomocnika strony, odpisy te doręcza się również obrońcy lub pełnomocnikowi.

§ 192.

Z przebiegu rozprawy sporządza się protokół, który podpisują przewodniczący składu orzekającego sądu dyscyplinarnego i protokolant.

Koszty postępowania

§ 193.

1. Koszty postępowania pobiera się w formie opłaty zryczałtowanej na rzecz izby samorządu zawodowego, której obwiniony jest członkiem.
2. Opłata zryczałtowana wynosi w razie ukarania:
 - 1) karą upomnienia - od 500 do 800 zł;
 - 2) karą nagany - od 800 do 1.500 zł;
 - 3) innym karami - od 1.500 do 3.000 zł.
3. Opłatę zryczałtowaną pobiera się za postępowanie w każdej instancji. Przy wydawaniu orzeczenia łącznego wymierzone opłaty sumuje się.
4. Jeżeli jednym orzeczeniem ukarano dwóch lub więcej obwinionych, zryczałtowane koszty postępowania ponosi każdy z nich z osobna.
5. Ściąganie zryczałtowanych kosztów postępowania należy do właściwej okręgowej rady izby samorządu zawodowego.

§ 194.

1. Wydatki związane z przeprowadzeniem postępowania wyjaśniającego oraz postępowania przed okręgowym sądem dyscyplinarnym ponosi właściwa okręgowa izba samorządu

zawodowego, a wydatki związane z postępowaniem wyjaśniającym oraz postępowaniem przed krajowym sądem - Krajowa Izba.

2. Do wydatków związanych z postępowaniem należą:
 - 1) koszty doręczenia wezwań i innych pism;
 - 2) należności świadków i biegłych;
 - 3) inne koszty, które sąd dyscyplinarny zaliczył do kosztów postępowania bezpośrednio związanych z rozpoznaniem sprawy.

§ 195.

1. Właściwy sąd dyscyplinarny przekazuje niezwłocznie okręgowej radzie odpis prawomocnego orzeczenia o nałożeniu kary z tytułu odpowiedzialności dyscyplinarnej w celu wykonania.
2. Zatarcie wpisu o ukaraniu z tytułu odpowiedzialności dyscyplinarnej następuje z urzędu po upływie trzech lat od uprawomocnienia się orzeczenia kary upomnienia lub nagany oraz po upływie pięciu lat od upływu okresu zawieszenia w prawach członka.
3. Jeżeli w okresach, o których mowa w ust. 2, członek izby został ukarany inną karą dyscyplinarną, zatarcie wpisu o ukaraniu następuje łącznie z zatarciem późniejszego wpisu.

Wznowienie postępowania

§ 196.

Postępowanie zakończone prawomocnym orzeczeniem kończącym postępowanie albo postanowieniem o umorzeniu postępowania wznowia się jeżeli:

- 1) w związku z postępowaniem dyscyplinarnym dopuszczono się przestępstwa ustalonego prawomocnym wyrokiem skazującym albo wyrokiem stwierdzającym niemożność wydania wyroku skazującego, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia albo postanowienia;
- 2) ujawnią się nowe istotne fakty lub dowody nieznane wcześniej sądowi dyscyplinarnemu;
- 3) sąd dyscyplinarny bezpodstawnie umorzył postępowanie;
- 4) w wydaniu orzeczenia brała udział osoba nieuprawniona do orzekania lub podlegająca wyłączeniu;
- 5) zachodziła jedna z okoliczności wyłączających postępowanie;
- 6) orzeczenie albo postanowienie nie zostało podpisane przez wszystkich członków składu orzekającego sądu dyscyplinarnego;
- 7) obwiniony nie miał obrońcy w przypadkach, gdy obrona była obowiązkowa;
- 8) sąd dyscyplinarny niższego rzędu orzekał w sprawie należącej do właściwości sądu dyscyplinarnego wyższego rzędu;
- 9) sprawę rozpoznano podczas nieobecności obwinionego, którego nieobecność była usprawiedliwiona, przez co został on pozbawiony możliwości obrony.

§ 197.

Wznowienie postępowania dyscyplinarnego na niekorzyść obwinionego może nastąpić, jeżeli umorzenie postępowania lub wydanie orzeczenia nastąpiło wskutek przestępstwa albo jeżeli w ciągu 3 lat od dnia wydania postanowienia o umorzeniu albo od dnia ogłoszenia orzeczenia

wyjdą na jaw nowe okoliczności lub dowody, które mogłyby uzasadniać skazanie lub wymierzenie kary surowszej.

§ 198.

1. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego na korzyść obwinionego może nastąpić także po jego śmierci, jeżeli wyjdą na jaw nowe okoliczności lub dowody, które mogłyby uzasadniać uniewinnienie lub wymierzenie kary łagodniejszej.
2. W razie śmierci obwinionego, wniosek o wznowienie postępowania dyscyplinarnego mogą złożyć jego małżonek, krewni w linii prostej oraz rzecznik.
3. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego następuje z urzędu albo na wniosek stron, złożony w terminie 30 dni od dnia, w którym strona dowiedziała się o okoliczności stanowiącej podstawę do wznowienia postępowania dyscyplinarnego.
4. O wznowieniu postępowania dyscyplinarnego rozstrzyga postanowieniem sąd dyscyplinarny, który orzekał w sprawie jako ostatni.
5. Od postanowienia sądu dyscyplinarnego o odmowie wznowienia postępowania przysługuje odwołanie do krajowego sądu.
6. Wznowione postępowanie toczy się na zasadach ogólnych.

XIII. Postępowanie odwoławcze w sprawach dyscyplinarnych.

§ 199.

Od orzeczenia okręgowego sądu dyscyplinarnego obwinionemu oraz okręgowemu rzecznikowi przysługuje prawo wniesienia odwołania do krajowego sądu, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia na piśmie wraz z uzasadnieniem.

§ 200.

Od orzeczenia krajowego sądu w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej przysługuje obwinionemu, okręgowemu rzecznikowi lub krajowemu rzecznikowi prawo wniesienia odwołania do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego sądu apelacyjnego - sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, w terminie 14 dni od dnia doręczenia na piśmie rozstrzygnięcia wraz z uzasadnieniem.

§ 201.

Odwołanie oraz zażalenie wraz z odpisami dla stron wnosi się za pośrednictwem sądu dyscyplinarnego, który wydał zaskarżone orzeczenie albo postanowienie.

§ 202.

Krajowy sąd pozostawia odwołanie albo zażalenie bez rozpoznania, jeżeli zostało ono wniesione po terminie, jest niedopuszczalne albo pomimo wezwania nie usunięto w nim braków formalnych w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 7 dni.

§ 203.

Jeżeli odwołanie odpowiada warunkom formalnym, przewodniczący krajowego sądu wszczyna postępowanie odwoławcze, zarządza doręczenie stronie przeciwnej, obrońcy albo pełnomocnikowi odpisu odwołania wraz z uzasadnieniem i wydaje stosowne zarządzenie przygotowujące rozprawę.

§ 204.

Cofnięcie odwołania przed rozpoczęciem rozprawy odwoławczej wiąże krajowy sąd. Odwołania wniesionego przez rzecznika na korzyść obwinionego nie można cofnąć bez zgody obwinionego.

§ 205.

Krajowy sąd może wydać orzeczenie na niekorzyść obwinionego tylko wtedy, jeżeli odwołanie wniesiono na jego niekorzyść i tylko w granicach tego odwołania.

§ 206.

Przepisy te stosuje się odpowiednio do zażaleń.

§ 207.

W postępowaniu odwoławczym stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu przed sądem dyscyplinarnym I instancji, przy czym w pierwszej kolejności zabiera głos strona odwołująca się, a jeżeli obie strony się odwołały - rzecznik.

§ 208.

Po rozpoznaniu środka odwoławczego krajowy sąd wydaje orzeczenie albo postanowienie, w którym:

- 1) utrzymuje w mocy albo uchyla zaskarżone orzeczenie albo postanowienie w całości albo części i orzeka co do istoty;
- 2) uchyla zaskarżone orzeczenie albo postanowienie w całości albo części i przekazuje sprawę sądowi dyscyplinarnemu I instancji do ponownego rozpatrzenia;
- 3) uchyla zaskarżone orzeczenie albo postanowienie w całości albo części i umarza postępowanie w odpowiednim zakresie.

XIV. Postępowanie przed Sądem Apelacyjnym.

§ 209.

1. Od orzeczeń krajowego sądu w sprawach dyscyplinarnych przysługuje odwołanie do Sądu Apelacyjnego - Sądu pracy i ubezpieczeń społecznych właściwego dla miejsca zamieszkania obwinionego.
2. Do rozpoznania odwołania stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o apelacji. Od orzeczeń sądu apelacyjnego kasacja nie przysługuje.

§ 210.

1. Odwołanie powinno czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego i zawierać:
 - 1) oznaczenie sądu, do którego jest skierowane,
 - 2) imię i nazwisko lub nazwę stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników;
 - 3) oznaczenie rodzaju pisma;
 - 4) osnovę wniosku lub oświadczenia oraz dowody na poparcie przytoczonych okoliczności;
 - 5) podpis strony albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika;
 - 6) wymienienie załączników.
2. Odwołanie powinno ponadto zawierać:
 - 1) oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesione, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części,
 - 2) zwięzłe przedstawienie zarzutów,
 - 3) uzasadnienie zarzutów,
 - 4) powołanie, w razie potrzeby, nowych faktów i dowodów oraz wykazanie, że ich powołanie w postępowaniu przed sądem dyscyplinarnym nie było możliwe albo że potrzeba powołania się na nie wynika później,
 - 5) wniosek o zmianę lub o uchylenie orzeczenia z zaznaczeniem zakresu żądanej zmiany lub uchylenia.
3. Gdy pismo procesowe jest pierwszym pismem w sprawie, powinno ponadto zawierać oznaczenie zawodu i miejsca zamieszkania lub siedziby stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników oraz przedmiotu sporu, pisma zaś dalsze - sygnaturę akt.
4. Do pisma należy dołączyć pełnomocnictwo, jeżeli pismo wnosi pełnomocnik, który przedtem nie złożył pełnomocnictwa.
5. Za stronę, która nie może się podpisać, podpisuje pismo osoba przez nią upoważniona, z wymienieniem przyczyny, dla której strona sama się nie podpisała.
6. W pismach procesowych mających na celu przygotowanie rozprawy (pisma przygotowawcze) należy podać zwięzłe stan sprawy, wypowiedzieć się co do twierdzeń strony przeciwnej i dowodów przez nią powołanych, wreszcie wskazać dowody, które mają być przedstawione na rozprawie, lub je załączyć.
7. Do pisma procesowego należy dołączyć jego odpisy i odpisy załączników dla doręczenia ich uczestniczącym w sprawie osobom, a ponadto, jeżeli w sądzie nie złożono załączników w oryginale, po jednym odpisie każdego załącznika do akt sądowych.
8. Strona powołująca się w piśmie na dokument obowiązana jest na żądanie przeciwnika złożyć oryginał dokumentu w sądzie jeszcze przed rozprawą.

§ 211.

1. Odwołanie wnosi się do krajowego sądu, w terminie 14 dni od doręczenia stronie skarżącej orzeczenia z uzasadnieniem.
2. Krajowy sąd odrzuci na posiedzeniu niejawnym odwołanie wniesione po upływie przepisane terminu lub z innych przyczyn niedopuszczalne, jak również odwołanie, którego braków strona nie uzupełniła w wyznaczonym terminie.
3. Po doręczeniu odwołania stronie przeciwnej krajowy sąd przedstawia niezwłocznie akta sprawy Sądowi Apelacyjnemu.
4. Strona przeciwna może w ciągu 14 dni od dnia doręczenia odwołania wnieść odpowiedź na odwołanie wprost do sądu apelacyjnego.

§ 212.

1. Sąd apelacyjny, na wniosek strony, rozpoznaje również te postanowienia sądu dyscyplinarnego, które nie podlegają zaskarżeniu w drodze zażalenia, a miały wpływ na rozstrzygnięcie sprawy.
2. Wyrok sądu apelacyjnego jest natychmiast wykonalny
3. Po wydaniu wyroku sąd apelacyjny zwraca akta sądowi dyscyplinarnemu.

XV. Postępowanie w sprawach odpowiedzialności zawodowej w I instancji.

Zasady ogólne

§ 213.

Postępowanie prowadzi się na podstawie ustawy Prawo budowlane i K.p.a.

§ 214.

Odpowiedzialności zawodowej w budownictwie podlegają osoby wykonujące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, które:

- 1) dopuścili się występku lub wykroczeń, określonych ustawą (rozdział 9),
- 2) zostały ukarane w związku z wykonywaniem samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (w postępowaniu dyscyplinarnym lub innym),
- 3) wskutek rażących błędów lub zaniedbań, spowodowały zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska albo znaczne szkody materialne,
- 4) nie spełniają lub spełniają niedbale swoje obowiązki,
- 5) uchylają się od podjęcia nadzoru autorskiego lub wykonują niedbale obowiązki wynikające z pełnienia tego nadzoru.

§ 215.

Prawo budowlane określa następujące występk i wykroczenia powodujące odpowiedzialność zawodową w budownictwie:

- 1) występk i
 - a) art. 90 – wykonywanie robót budowlanych mimo nakazanej rozbiórki, bez pozwolenia lub zgłoszenia, lub w sposób mogący spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia bądź zagrożenie środowiska,
 - b) art. 91- udaremnianie określonych ustawą czynności właściwych organów, wykonywanie samodzielnej funkcji techniczną w budownictwie, nie posiadając odpowiednich uprawnień budowlanych lub prawa wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie, wprowadzanie do obrotu lub przy wykonywaniu robót budowlanych stosowanie wyrobów budowlanych niedopuszczonych do obrotu i stosowania w budownictwie,
- 2) wykroczenia
 - a) art. 92 - nie dopełnienie w razie katastrofy budowlanej obowiązków określonych w art. 75 lub art. 79, nie spełnienie obowiązku usunięcia stwierdzonych uszkodzeń lub

- uzupełnienia braków, mogących spowodować niebezpieczeństwo dla ludzi lub mienia bądź zagrożenie środowiska, utrudnianie czynności właściwych organów, nie stosowanie się do wydanych, na podstawie ustawy, decyzji właściwych organów, nie spełnianie obowiązku utrzymania obiektu budowlanego w należyтым stanie technicznym lub użytkowanie obiektu w sposób niezgodny z przepisami,
- b) art. 93 - przy projektowaniu lub wykonywaniu robót budowlanych w sposób rażący nie przestrzeganie przepisów art. 5, dokonywanie rozbiórki obiektu budowlanego lub jego części, naruszając przepisy art. 28 lub art. 31 ust. 2, przystępowanie do budowy lub prowadzenia robót budowlanych bez dopełnienia wymagań określonych w art. 41 ust. 4, art. 42, art. 44, art. 45 lub bez pozwolenia właściwego organu zmienianie przeznaczenie użytkowanego obiektu budowlanego, naruszając przepisy art. 71, dostarczanie lub umożliwianie dostarczenie energii, wody, ciepła lub gazu, naruszając przepis art. 41 ust. 5, wykonywanie robót budowlanych w sposób odbiegający od ustaleń i warunków określonych w przepisach, pozwoleniu na budowę lub rozbiórkę bądź w zgłoszeniu budowy lub rozbiórki, bądź istotnie odbiegający od zatwierdzonego projektu, użytkowanie obiektu budowlanego bez zawiadomienia o zakończeniu budowy lub bez wymaganego pozwolenia na użytkowanie, nie spełnianie obowiązku, o którym mowa w art. 62 ust. 1, nie spełnianie, określonych w art. 63 lub art. 64 ust. 1 i 3, obowiązków przechowywania dokumentów, związanych z obiektem budowlanym lub prowadzenia książki obiektu budowlanego, nie spełnianie obowiązku przesłania protokołu, o którym mowa w art. 70 ust. 2, nie dopełnianie, określonego w art. 81c ust. 1, obowiązku udzielenia informacji lub udostępnienia dokumentów, związanych z prowadzeniem robót, produkcją wyrobów budowlanych, przekazaniem obiektu budowlanego do użytkowania lub jego utrzymaniem, żądanych przez właściwy organ.

§ 216.

1. Postępowanie w sprawie odpowiedzialności zawodowej w budownictwie wszczyna się na wniosek organu nadzoru budowlanego, właściwego dla miejsca popełnienia czynu lub stwierdzającego popełnienie czynu, złożony po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego.
2. Wniosek składa się do właściwego rzeczownika.
3. Wniosek powinien zawierać określenie zarzucanego czynu, uzasadnienie faktyczne i prawne oraz wskazanie dowodów.
4. Wniosek może złożyć w zakresie swojej właściwości organ samorządu zawodowego.

§ 217.

W sprawach odpowiedzialności zawodowej w budownictwie orzekają organy samorządu zawodowego – sądy dyscyplinarne.

§ 218.

Nie można wszcząć postępowania z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie po upływie:

- 1) 3 lat od dnia zakończenia robót budowlanych albo zawiadomienia o zakończeniu budowy lub wydania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektu budowlanego, albo

- 2) 6 miesięcy od dnia powzięcia przez organy nadzoru budowlanego wiadomości o popełnieniu czynu, powodującego tę odpowiedzialność jednak nie później niż w terminie określonym w pkt 1.

§ 219.

Sąd dyscyplinarny przestrzega z urzędu swojej właściwości rzeczowej i miejscowej.

§ 220.

1. Członek sądu dyscyplinarnego podlega wyłączeniu od udziału w postępowaniu w sprawie:
 - 1) w której jest stroną albo pozostaje z jedną ze stron w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy może mieć wpływ na jego prawa lub obowiązki,
 - 2) swego małżonka oraz krewnych i powinowatych do drugiego stopnia,
 - 3) osoby związanej z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli,
 - 4) w której był świadkiem lub biegłym albo był lub jest przedstawicielem jednej ze stron, albo w której przedstawicielem strony jest jedna z osób wymienionych w pkt 2 i 3,
 - 5) w której brał udział w niższej instancji w wydaniu zaskarżonej decyzji,
 - 6) z powodu której wszczęto przeciw niemu dochodzenie służbowe, postępowanie dyscyplinarne lub karne,
 - 7) w której jedną ze stron jest osoba pozostająca wobec niego w stosunku nadrzędności służbowej.
2. Powody wyłączenia od udziału w postępowaniu trwają także po ustaniu małżeństwa, przysposobienia, opieki lub kurateli.
3. Przewodniczący sądu jest obowiązany na jego żądanie lub na żądanie strony albo z urzędu wyłączyć go od udziału w postępowaniu, jeżeli zostanie uprawdopodobnione istnienie okoliczności nie wymienionych w ust. 1, które mogą wywołać wątpliwość co do bezstronności członka sądu.
4. Jeżeli wskutek wyłączenia członków sądu dyscyplinarnego stał się on niezdolny do podjęcia uchwały z braku wymaganego quorum sprawę rozstrzyga krajowy sąd.

§ 221.

1. Stroną postępowania w odpowiedzialności zawodowej jest obwiniony oraz rzecznik.
2. Strona może działać przez pełnomocnika, chyba że charakter czynności wymaga jej osobistego działania.

§ 222.

1. Pełnomocnikiem strony może być osoba fizyczna posiadająca zdolność do czynności prawnych.
2. Pełnomocnictwo powinno być udzielone na piśmie lub zgłoszone do protokołu.
3. Pełnomocnik dołącza do akt oryginał lub urzędowo poświadczony odpis pełnomocnictwa. Adwokat lub radca prawny oraz rzecznik patentowy może sam uwierzytelnić odpis udzielonego mu pełnomocnictwa.

§ 223.

Sąd dyscyplinarny doręcza pisma za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy.

§ 224.

1. Pisma doręcza się stronie, a gdy strona działa przez przedstawiciela - temu przedstawicielowi.
2. Jeżeli strona ustanowiła pełnomocnika, pisma doręcza się pełnomocnikowi.

§ 225.

1. Pisma doręcza się osobom fizycznym w ich mieszkaniu lub miejscu pracy.
2. Pisma mogą być doręczone również w lokalu izby, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.
3. W razie niemożności doręczenia pisma w sposób określony w ust. 1 i 2, a także w razie koniecznej potrzeby, pisma doręcza się w każdym miejscu, gdzie się adresata zastanie.

§ 226.

W przypadku nieobecności adresata pismo doręcza się, za pokwitowaniem, dorosłemu domownikowi, sąsiadowi lub dozorczy domu, jeżeli osoby te podjęły się oddania pisma adresatowi. O doręczeniu pisma sąsiadowi lub dozorczy zawiadamia się adresata, umieszczając zawiadomienie w skrzynce na korespondencję lub, gdy to nie jest możliwe, w drzwiach mieszkania.

§ 227.

1. W razie niemożności doręczenia pisma w sposób wskazany w przepisach powyższych pismo składa się na okres czternastu dni w placówce pocztowej w przypadku doręczenia pisma przez pocztę lub w urzędzie gminy, w przypadku doręczania pisma przez pracownika urzędu gminy lub upoważnioną osobę lub organ, a zawiadomienie o pozostawieniu pisma wraz z informacją o możliwości jego odbioru w terminie siedmiu dni, licząc od dnia pozostawienia zawiadomienia umieszcza się w oddawczej skrzynce pocztowej lub, gdy to nie jest możliwe, na drzwiach mieszkania adresata, jego biura lub innego pomieszczenia, w którym adresat wykonuje swoje czynności zawodowe, bądź w widocznym miejscu przy wejściu na posesję adresata.
2. W przypadku niepodjęcia przesyłki w terminie siedmiu dni od dnia pozostawienia zawiadomienia na poczcie lub w urzędzie gminy, pozostawia się powtórne zawiadomienie o możliwości odbioru przesyłki w terminie nie dłuższym niż 14 dni od daty pierwszego zawiadomienia.
3. Doręczenie uważa się za dokonane z upływem ostatniego dnia czternastodniowego terminu, o którym mowa w ust. 1, a pismo pozostawia się w aktach sprawy.

§ 228.

1. Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

2. Jeżeli odbierający pismo uchyla się od potwierdzenia doręczenia lub nie może tego uczynić, doręczający sam stwierdza datę doręczenia oraz wskazuje osobę, która odebrała pismo, i przyczynę braku jej podpisu.

§ 229.

1. Jeżeli adresat odmawia przyjęcia pisma przesłanego mu przez pocztę lub inny organ albo w inny sposób, pismo zwraca się nadawcy z adnotacją o odmowie jego przyjęcia i datą odmowy. Pismo wraz z adnotacją włącza się do akt sprawy.
2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, uznaje się, że pismo doręczone zostało w dniu odmowy jego przyjęcia przez adresata.

§ 230.

1. Sąd dyscyplinarny może wzywać osoby do udziału w podejmowanych czynnościach i do złożenia wyjaśnień lub zeznań osobiście, przez pełnomocnika lub na piśmie, jeżeli jest to niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy lub dla wykonywania czynności urzędowych.
2. W przypadkach, w których osoba wezwana nie może stawić się z powodu choroby, kalectwa lub innej nie dającej się pokonać przeszkody, organ może dokonać określonej czynności lub przyjąć wyjaśnienie albo przesłuchać osobę wezwaną w miejscu jej pobytu, jeżeli pozwalają na to okoliczności, w jakich znajduje się ta osoba.

§ 231.

W wezwaniu należy wskazać:

- 1) nazwę i adres organu wzywającego,
- 2) imię i nazwisko wzywanego,
- 3) w jakiej sprawie oraz w jakim charakterze i w jakim celu zostaje wezwany,
- 4) czy wezwany powinien się stawić osobiście lub przez pełnomocnika, czy też może złożyć wyjaśnienie lub zeznanie na piśmie,
- 5) termin, do którego żądanie powinno być spełnione, albo dzień, godzinę i miejsce stawienia się wezwanego lub jego pełnomocnika,
- 6) skutki prawne niezastosowania się do wezwania,
- 7) podpis przewodniczącego sądu dyscyplinarnego lub składu orzekającego, z podaniem imienia, nazwiska i funkcji podpisującego.

§ 232.

1. Osobie, która stawiała się na wezwanie, przyznaje się koszt podróży i inne należności według przepisów o należnościach świadków i biegłych w postępowaniu sądowym. Dotyczy to również kosztów osobistego stawiennictwa stron, gdy postępowanie zostało wszczęte z urzędu albo gdy strona została bez swojej winy błędnie wezwana do stawienia się.
2. Żądanie przyznania należności należy zgłosić organowi administracji publicznej, przed którym toczy się postępowanie, przed wydaniem decyzji, pod rygorem utraty roszczenia.

§ 234.

1. Postępowanie przed sądem dyscyplinarnym wszczyna się na żądanie rzecznika.
2. Datą wszczęcia postępowania jest dzień doręczenia sądowi wniosku o ukaranie.

3. O wszczęciu postępowania należy zawiadomić wszystkie osoby będące stronami w sprawie.

§ 235.

Jeżeli sąd dyscyplinarny, do którego wniesiono wniosek o ukaranie, jest niewłaściwy w sprawie, powinien niezwłocznie przekazać wniosek do sądu właściwego, zawiadamiając o tym wnoszącego wniosek rzecznika.

§ 236.

1. Sąd dyscyplinarny sporządza zwięzły protokół z każdej czynności postępowania, mającej istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, chyba że czynność została w inny sposób utrwalona na piśmie.
2. W szczególności sporządza się protokół:
 - 1) przesłuchania strony, świadka i biegłego,
 - 2) oględzin i ekspertyz,
 - 3) rozprawy,
 - 4) ustnego ogłoszenia decyzji i postanowienia.

§ 237.

1. Protokół sporządza się tak, aby z niego wynikało, kto, kiedy, gdzie i jakich czynności dokonał, kto i w jakim charakterze był przy tym obecny, co i w jaki sposób w wyniku tych czynności ustalono i jakie uwagi zgłosiły obecne osoby.
2. Protokół odczytuje się wszystkim osobom obecnym, biorącym udział w czynności urzędowej, które powinny następnie protokół podpisać. Odmowę lub brak podpisu którejkolwiek osoby należy omówić w protokole.

§ 238.

1. Protokół przesłuchania powinien być odczytany i przedstawiony do podpisu osobie zeznającej niezwłocznie po złożeniu zeznania.
2. W protokołach przesłuchania osoby, która złożyła zeznanie w języku obcym, należy podać w przekładzie na język polski treść złożonego zeznania oraz wskazać osobę i adres tłumacza, który dokonał przekładu; tłumacz ten powinien podpisać protokół przesłuchania.
3. Można zezwolić na dołączenie do protokołu zeznania na piśmie, podpisanego przez zeznającego, oraz innych dokumentów mających znaczenie dla sprawy.
4. Skreśleń i poprawek w protokole należy tak dokonywać, aby wyrazy skreślone i poprawione były czytelne. Skreślenia i poprawki powinny być stwierdzone w protokole przed jego podpisaniem.
5. Czynności, z których nie sporządza się protokołu, a które mają znaczenie dla sprawy lub toku postępowania, utrwalą się w aktach w formie adnotacji podpisanej przez pracownika, który dokonał tych czynności.

§ 239.

1. W każdym stadium postępowania należy umożliwić stronie przeglądanie akt sprawy oraz sporządzanie z nich notatek i odpisów.

2. Strona może żądać uwierzytelnienia sporządzonych przez siebie odpisów z akt sprawy lub wydania jej z akt sprawy uwierzytelnionych odpisów, o ile jest to uzasadnione ważnym interesem strony.

§ 240.

Do postępowania dowodowego stosuje się przepisy niniejszej uchwały dotyczące postępowania dowodowego w postępowaniu wyjaśniającym.

§ 241.

1. Sąd dyscyplinarny przeprowadzi w toku postępowania rozprawę w każdym przypadku, gdy zapewni to przyspieszenie lub uproszczenie postępowania bądź osiągnięcie celu wychowawczego albo gdy wymaga tego przepis prawa.
2. Należy przeprowadzić rozprawę, gdy zachodzi potrzeba uzgodnienia interesów stron oraz gdy jest to potrzebne do wyjaśnienia sprawy przy udziale świadków lub biegłych albo w drodze oględzin.
3. W szczególności organ przed rozprawą wzywa:
 - 1) strony do złożenia przed rozprawą wyjaśnień, dokumentów i innych dowodów i do stawienia się na rozprawę osobiście lub przez przedstawicieli albo pełnomocników,
 - 2) świadków i biegłych do stawienia się na rozprawę.

§ 242.

1. W wezwaniu na rozprawę określa się termin, miejsce i przedmiot rozprawy.
2. Stronom, świadkom, biegłym oraz państwowym i samorządowym jednostkom organizacyjnym, organizacjom i innym osobom, wezwanym do udziału w rozprawie doręcza się wezwanie na piśmie.
3. Termin rozprawy powinien być tak wyznaczony, aby doręczenie wezwań oraz ogłoszenie o rozprawie nastąpiły przynajmniej na siedem dni przed rozprawą.

§ 243.

Rozprawą kieruje przewodniczący albo wyznaczony członek sądu dyscyplinarnego.

§ 244.

1. Nieobecność na rozprawie stron należycie wezwanych na rozprawę nie stanowi przeszkody do jej przeprowadzenia.
2. Przewodniczący składu orzekającego odroczy rozprawę, jeżeli stwierdzi poważne nieprawidłowości w wezwaniu stron, jeżeli niestawienie się strony zostało spowodowane przeszkodą trudną do przewyciężenia, a także z innej ważnej przyczyny.

§ 245.

1. Na rozprawie strony mogą składać wyjaśnienia, zgłaszać żądania, propozycje i zarzuty oraz przedstawiać dowody na ich poparcie. Ponadto strony mogą wypowiadać się co do wyników postępowania dowodowego.

2. Przewodniczący składu orzekającego może uchylić zadawane świadkom, biegłym i stronom pytania, jeżeli nie mają one istotnego znaczenia dla sprawy. Jednakże na żądanie strony należy zamieścić w protokole osnovę treści uchylonego pytania.

§ 246.

Za niewłaściwe zachowanie się w czasie rozprawy strony, świadkowie, biegli i inne osoby uczestniczące w rozprawie mogą być, po uprzednim ostrzeżeniu, wydalone z miejsca rozprawy przez przewodniczącego składu orzekającego oraz ukarane grzywną do 100 zł. Na postanowienie o ukaraniu grzywną służy zażalenie.

§ 247.

1. Sąd dyscyplinarny zawiesza postępowanie:
 - 1) w razie śmierci przedstawiciela ustawowego strony,
 - 2) w razie utraty przez stronę lub przez jej ustawowego przedstawiciela zdolności do czynności prawnych,
 - 3) gdy rozpatrzenie sprawy i wydanie decyzji zależy od uprzedniego rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez inny organ lub sąd.
2. Gdy ustąpiły przyczyny uzasadniające zawieszenie postępowania, sąd podejmie postępowanie z urzędu lub na żądanie strony.
3. W razie śmierci obwinionego postępowanie umarza się jako bezprzedmiotowe.

§ 248.

O postanowieniu w sprawie zawieszenia postępowania sąd dyscyplinarny zawiadamia strony.

§ 249.

Na postanowienie w sprawie zawieszenia postępowania służy stronie zażalenie.

Orzekanie

§ 250.

1. Sąd dyscyplinarny rozstrzyga sprawę przez wydanie decyzji, chyba że przepisy stanowią inaczej.
2. Gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, sąd dyscyplinarny wydaje decyzję o umorzeniu postępowania.
3. Sąd dyscyplinarny może umorzyć postępowanie, jeżeli wystąpi o to rzecznik, a nie sprzeciwiają się temu inne strony oraz gdy nie jest to sprzeczne z interesem społecznym.

§ 251.

1. Decyzja powinna zawierać:
 - 1) oznaczenie sądu dyscyplinarnego,
 - 2) oznaczenie składu orzekającego,
 - 3) datę wydania,
 - 4) oznaczenie strony lub stron,

- 5) powołanie podstawy prawnej,
 - 6) rozstrzygnięcie,
 - 7) uzasadnienie faktyczne
 - 8) uzasadnienie prawne,
 - 9) pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie,
 - 10) podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz funkcji członków składu orzekającego.
2. Uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.
 3. Uzasadnienie prawne powinno zawierać- wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa, w tym w szczególności przesłanki wymierzenia kary określonej wysokości.

§ 252.

1. Jednocześnie z wydaniem decyzji sąd dyscyplinarny ustali w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.
2. Na postanowienie w sprawie kosztów postępowania osobie zobowiązanej do ich poniesienia służy zażalenie.
3. Wszelkie nie uiszczone w terminie opłaty i koszty postępowania oraz inne należności wynikłe z tego postępowania podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o egzekucji administracyjnej świadczeń pieniężnych.
4. Stronę obciążają te koszty postępowania, które wynikły z winy strony, zostały poniesione w interesie lub na żądanie strony, a nie wynikają z ustawowego obowiązku organów prowadzących postępowanie.
5. W uzasadnionych przypadkach sąd dyscyplinarny może zażądać od strony złożenia zaliczki w określonej wysokości na pokrycie kosztów postępowania.
6. Do kosztów postępowania zalicza się koszty podróży i inne należności świadków i biegłych oraz stron wezwanych do osobistego stawiennictwa a także koszty spowodowane oględzinami na miejscu, jak również koszty doręczenia stronom pism urzędowych.
7. Można zaliczyć do kosztów postępowania także inne koszty bezpośrednio związane z rozstrzygnięciem sprawy.

§ 253.

1. Decyzję doręcza się stronom na piśmie.
2. Decyzja może być stronom ogłoszona ustnie.

§ 254.

1. Strona może w terminie czternastu dni od dnia doręczenia lub ogłoszenia decyzji zażądać jej uzupełnienia co do rozstrzygnięcia bądź co do prawa odwołania, wniesienia w stosunku do decyzji skargi do sądu administracyjnego albo sprostowania zamieszczonego w decyzji pouczenia w tych kwestiach.
2. W przypadkach określonych w ust. 1 termin dla strony do wniesienia odwołania, powództwa lub skargi biegnie od dnia doręczenia jej odpowiedzi.

§ 255.

1. Sąd dyscyplinarny może z urzędu lub na żądanie strony prostować w drodze postanowienia błędy pisarskie i rachunkowe oraz inne oczywiste omyłki w wydanych decyzjach.
2. Na postanowienie w sprawie sprostowania służy zażalenie.

§ 256.

1. W toku postępowania sąd dyscyplinarny wydaje postanowienia.
2. Postanowienia dotyczą poszczególnych kwestii wynikających w toku postępowania, lecz nie rozstrzygają o istocie spraw.
3. Do postanowień stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące decyzji.

§ 257.

Popęlnienie czynów powodujących odpowiedzialność zawodową w budownictwie jest zagrożone następującymi karami:

- 1) upomnieniem,
- 2) upomnieniem z jednoczesnym nałożeniem obowiązku złożenia, w wyznaczonym terminie, egzaminu,
- 3) zakazem wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie, na okres od roku do 5 lat, połączonym z obowiązkiem złożenia, w wyznaczonym terminie, egzaminu.

§ 258.

Przy nakładaniu kary należy uwzględnić dotychczasową karalność z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie.

§ 259.

O zakazie wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie orzeka się w przypadku znacznego społecznego niebezpieczeństwa czynu.

§ 260.

Zakaz wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie może być orzeczony również w stosunku do osoby, która:

- 1) pomimo dwukrotnego upomnienia ponownie dopuściła się czynu, powodującego odpowiedzialność zawodową,
- 2) uchyla się od złożenia nakazanego egzaminu.

§ 261.

Zakaz wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie określa się w latach i miesiącach. Kara biegnie od dnia, w którym decyzja o ukaraniu stała się ostateczna.

§ 262.

1. Osobie ukaranej z jednoczesnym nałożeniem obowiązku złożenia egzaminu, która w wyznaczonym terminie egzaminu nie zdała, sąd I instancji decyzją wyznacza termin

dodatkowy, nie krótszy niż 3 miesiące i nie dłuższy niż 6 miesięcy od upływu terminu określonego w orzeczeniu.

2. W przypadku nieuzyskania oceny pozytywnej w terminie dodatkowym, sąd I instancji postanowieniem stwierdza utratę uprawnień do pełnienia samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie.

§ 263.

1. Członkowi izby ukaranemu w trybie odpowiedzialności zawodowej lub dyscyplinarnej, do czasu zatarcia kary zawieszenia w prawach członka, nie przysługuje czynne i bierne prawo wyborcze.
2. Osoba taka nie może pełnić funkcji w organach izby, a jego mandat w tych organach wygasa.
3. Zawieszenie w prawach członka izby powoduje zakaz wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie na okres zawieszenia.

Zatarcie ukarania

§ 264.

Organ, który orzekał w I instancji o odpowiedzialności zawodowej w budownictwie, na wniosek ukaranego, orzeka, na podstawie art. 101 ust. 1 Prawa budowlanego, o zatarciu kary, jeżeli ukarany:

- 1) wykonywał samodzielną funkcję techniczną w budownictwie przez okres:
 - a) 2 lat - w przypadku kary upomnienia,
 - b) 3 lat - od złożenia egzaminu - w przypadku kary upomnienia z obowiązkiem złożenia egzaminu,
 - c) 5 lat - po przywróceniu prawa wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie - w przypadku kary zakazu wykonywania samodzielnych funkcji w budownictwie z obowiązkiem złożenia egzaminu,
- 2) w okresach, o których mowa w pkt 1, nie był ponownie ukarany jedną z w/w kar.

§ 265.

Informację o zatarciu kary organ, o którym mowa w poprzednim przepisie, przesyła do wiadomości zainteresowanemu oraz jednostkom organizacyjnym, stowarzyszeniom i organom które otrzymały orzeczenie o ukaraniu. Zatarcie kary podlega odnotowaniu w centralnym rejestrze ukaranych.

XVI. Postępowanie odwoławcze w sprawach odpowiedzialności zawodowej.

§ 266.

1. Od decyzji wydanej w pierwszej instancji służy obwinionemu i rzecznikowi odwołanie tylko do jednej instancji.

2. Od decyzji wydanej w pierwszej instancji przez okręgowy sąd dyscyplinarny służy stronie odwołanie do krajowego sądu dyscyplinarnego.
3. Od decyzji wydanej w pierwszej instancji przez krajowy sąd dyscyplinarny służy stronie odwołanie do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego (art. 88a pkt 1 lit.b Prawa budowlanego).

§ 267.

Odwołanie nie wymaga szczegółowego uzasadnienia. Wystarczy, jeżeli z odwołania wynika, że strona nie jest zadowolona z wydanej decyzji.

§ 268.

1. Odwołanie wnosi się do właściwego organu odwoławczego za pośrednictwem organu, który wydał decyzję.
2. Odwołanie wnosi się w terminie czternastu dni od dnia doręczenia decyzji stronie, a gdy decyzja została ogłoszona ustnie - od dnia jej ogłoszenia stronie.

§ 269.

Sąd dyscyplinarny zawiadamia strony o wniesieniu odwołania.

§ 270.

1. Jeżeli odwołanie wniosły wszystkie strony, a sąd dyscyplinarny, który wydał decyzję, uzna, że to odwołanie zasługuje w całości na uwzględnienie, może wydać nową decyzję, w której uchyli lub zmieni zaskarżoną decyzję.
2. Przepis ust. 1 stosuje się także w przypadku, gdy odwołanie wniosła jedna ze stron, a pozostałe strony wyraziły zgodę na uchylenie lub zmianę decyzji zgodnie z żądaniem odwołania.
3. Od nowej decyzji służy stronom odwołanie.

§ 271.

Sąd dyscyplinarny, który wydał decyzję, obowiązany jest przesłać odwołanie wraz z aktami sprawy organowi odwoławczemu w terminie siedmiu dni od dnia, w którym otrzymał odwołanie, jeżeli w tym terminie nie wydał nowej decyzji.

§ 272.

Organ odwoławczy stwierdza w drodze postanowienia niedopuszczalność odwołania oraz uchybienie terminu do wniesienia odwołania. Postanowienie w tej sprawie jest ostateczne.

§ 273.

Organ odwoławczy może przeprowadzić na żądanie strony lub z urzędu dodatkowe postępowanie w celu uzupełnienia dowodów i materiałów w sprawie albo zlecić przeprowadzenie tego postępowania organowi, który wydał decyzję.

§ 274.

Strona może cofnąć odwołanie przed wydaniem decyzji przez organ odwoławczy. Organ odwoławczy nie uwzględni jednak cofnięcia odwołania, jeżeli prowadziłoby to do utrzymania w mocy decyzji naruszającej prawo lub interes społeczny.

§ 275.

Organ odwoławczy wydaje decyzję, w której:

- 1) utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję, albo
- 2) uchyla zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy bądź uchylając tę decyzję - umarza postępowanie pierwszej instancji, albo
- 3) umarza postępowanie odwoławcze,
- 4) może uchylić zaskarżoną decyzję w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji, gdy rozstrzygnięcie sprawy wymaga uprzedniego przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w całości lub w znacznej części. Przekazując sprawę organ ten może wskazać, jakie okoliczności należy wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy.

§ 276.

Organ odwoławczy nie może wydać decyzji na niekorzyść strony odwołującej się, chyba że zaskarżona decyzja rażąco narusza prawo lub rażąco narusza interes społeczny.

§ 277.

Rozpatrując sprawy w II instancji stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu w pierwszej instancji.

§ 278.

Na wydane w toku postępowania postanowienia służy stronie zażalenie, gdy przepisy tak stanowią.

Zażalenia wnosi się w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia postanowienia stronie, a gdy postanowienie zostało ogłoszone ustnie - od dnia jego ogłoszenia stronie.

Postanowienie, na które nie służy zażalenie, strona może zaskarżyć tylko w odwołaniu od decyzji.

Do zażaleń mają odpowiednie zastosowanie przepisy dotyczące odwołań.

§ 279.

Ostateczną decyzję o ukaraniu, w trybie odpowiedzialności zawodowej w budownictwie, przesyła się do wiadomości:

- 1) organowi, który wydał ukaranemu uprawnienia do pełnienia samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie,
- 2) Głównemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego oraz właściwemu ministrowi

§ 280.

Decyzja podlega wpisowi do centralnego rejestru ukaranych.

XVII. Postępowanie przed sądem administracyjnym.

§ 281.

Po otrzymaniu z sądu administracyjnego skargi na decyzję przewodniczący krajowego sądu zleca sprawozdawcy przygotowanie odpowiedzi na skargę.

§ 282.

1. Odpowiedź na skargę powinna być przygotowana i skierowana do sądu administracyjnego w terminie 30 dni od dnia otrzymania skargi.
2. W odpowiedzi na skargę należy się odnieść do wszystkich zarzutów stawianych decyzji oraz sformułować wnioski co do rozstrzygnięcia skargi.

§ 283.

Odpowiedź na skargę podpisuje przewodniczący krajowego sądu.

§ 284.

Odpowiedź na skargę przekazuje się do sądu administracyjnego wraz z aktami sprawy należycie uporządkowanymi i ponumerowanymi, wraz ze spisem treści.

§ 285.

W postępowaniu przed sądem administracyjnym, krajowy sąd reprezentowany jest przez przewodniczącego sądu lub wyznaczonego przez niego pełnomocnika. Pełnomocnikiem może być członek sądu, radca prawny lub adwokat, a także pracownik krajowej izby.

XVIII. Postępowania szczególne.

§ 286.

1. Zgodnie z art. 57 ustawy, okręgowe sądy dyscyplinarne, na wniosek członka izby i za pisemną zgodą wszystkich stron, mogą rozpatrywać, jako sądy polubowne, spory między członkami izb oraz między członkami izb a innymi podmiotami, jeżeli spory te dotyczą wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie.
2. W wypadku sporów, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o sądach polubownych.

§ 287.

1. Strony (członkowie izby pomiędzy sobą lub członkowie izby i inne podmioty) mogą w drodze pisemnej umowy postanowić, że spory pomiędzy nimi dotyczące wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie będą rozstrzygane przez określony okręgowy sąd dyscyplinarny.

2. Umowa może zostać zawarta zarówno przed jak i po powstaniu sporu wymagającego rozstrzygnięcia. Dopóki strony obowiązują taka umowa, nie można żądać rozpoznania sporu przez sąd powszechny.
3. Umowa o poddanie sporu pod rozstrzygnięcie sądu polubownego (zapis na sąd polubowny) powinna być sporządzona na piśmie i podpisana przez obie strony.
4. W zapisie na sąd polubowny powinien być dokładnie oznaczony przedmiot sporu albo stosunek prawny, z którego spór wynikł lub może wyniknąć. Zapis może również zawierać wskazanie arbitrów i przewodniczącego (superarbitra) lub liczbę arbitrów i sposób powołania ich oraz superarbitra spośród członków okręgowego sądu dyscyplinarnego. Gdy tych osób nie wskazano, to skład orzekający wskazuje się zgodnie z obowiązującymi zasadami ogólnymi- wyznacza go przewodniczący sądu spośród członków sądu dyscyplinarnego.
5. Przepisy dotyczące arbitrów stosuje się do członków sądu dyscyplinarnego wyznaczonych zgodnie z ust. 4. Arbitrem jest członek sądu wskazany przez stronę uczestniczącą w rozstrzygnięciu sprawy wniesionej przez strony do rozstrzygnięcia w drodze polubownej.
6. Przewodniczący okręgowego sądu dyscyplinarnego po otrzymaniu wniosku sprawdza, czy został wniesiony przez osobę uprawnioną oraz sprawdza, czy umowa o poddanie sporu pod rozstrzygnięcie sądu polubownego spełnia warunki określone w ust.1-4.
7. W razie ustalenia, że wniosek nie pochodzi od osoby uprawnionej lub umowa nie spełnia warunków określonych w ust. 1-4, przewodniczący okręgowego sądu dyscyplinarnego zwraca wniosek osobie, która go wniosła.
8. Strona może żądać wyłączenia arbitra lub superarbitra z tych samych przyczyn, które uzasadniają wyłączenie sędziego. Żądanie takie zgłosić należy w terminie tygodniowym od powzięcia wiadomości o wyznaczeniu arbitra, nie później jednak niż przed rozpoczęciem rozpoznania sprawy przez sąd polubowny, chyba że strona uprawdopodobni, iż przyczyna wyłączenia dopiero później powstała lub doszła do jej wiadomości.
9. Arbitrzy mają prawo do wynagrodzenia za swoje czynności oraz do zwrotu wydatków poniesionych w związku z wykonaniem tych czynności. Jeżeli co do wynagrodzenia nie nastąpiło porozumienie ze stronami, sąd na posiedzeniu niejawnym określi wynagrodzenie arbitrów analogicznie do obowiązujących członków organów izby.
10. Strony mogą określić same aż do chwili rozpoczęcia postępowania tryb postępowania, który powinien być stosowany w toku rozpoznawania sprawy. Jeżeli strony tego nie uczyniły, okręgowy sąd dyscyplinarny stosuje taki tryb postępowania, jaki uzna za właściwy. Okręgowy sąd dyscyplinarny nie jest związany przepisami postępowania cywilnego. Nie może jednak zaniechać wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności niezbędnych do rozstrzygnięcia sprawy.
11. Okręgowy sąd dyscyplinarny może przesłuchiwać strony, świadków i biegłych i odbierać od nich przyrzeczenia, nie może jednak stosować środków przymusu. O wykonanie czynności, której sam nie może przedsięwziąć, okręgowy sąd dyscyplinarny zwraca się do sądu rejonowego, w którego okręgu czynność ma być wykonana.
12. Wyrok okręgowego sądu dyscyplinarnego zapada bezwzględną większością głosów, chyba że zapis na sąd polubowny wymaga jednomyślności. W braku większości głosów przeważa głos superarbitra (przewodniczącego składu). Jeżeli przy wydaniu wyroku nie można osiągnąć wymaganej jednomyślności lub większości głosów co do rozstrzygnięcia o całości lub o części przedmiotu sporu, zapis na sąd polubowny w tym zakresie traci moc.
13. Wyrok okręgowego sądu dyscyplinarnego powinien zawierać:
 - 1) oznaczenie zapisu na sąd polubowny;
 - 2) miejsce i datę wydania wyroku;

- 3) oznaczenie stron i arbitrów;
 - 4) rozstrzygnięcie o żądaniach stron;
 - 5) przytoczenie motywów, którymi kierował się sąd polubowny przy wydaniu wyroku;
 - 6) podpisy wszystkich arbitrów.
14. Jeżeli którykolwiek z arbitrów odmówi podpisu lub nie może podpisać wyroku, zaznacza się to na samym wyroku. Wyrok podpisany przez większość arbitrów ma moc prawną.
 15. Okręgowy sąd dyscyplinarny doręcza stronom za pokwitowaniem lub dowodem doręczenia odpis wyroku podpisany tak jak oryginał.
 16. Po doręczeniu stronom odpisu wyroku okręgowy sąd dyscyplinarny składa w sądzie rejonowym akta sprawy wraz z oryginałem wyroku, dowodami doręczenia jego odpisów i innymi dokumentami.
 17. Okręgowy sąd dyscyplinarny może przechowywać akta we własnym archiwum i wówczas powinny ich udzielać sądowi na jego żądanie.
 18. Od wyroku okręgowego sądu dyscyplinarnego nie przysługuje odwołanie. Wyrok oraz ugoda przed nim zawarta mają moc prawną na równi z wyrokiem sądu państwowego lub ugoda przed takim sądem zawartą, po stwierdzeniu przez sąd państwowy ich wykonalności.